

ZA VSAKDANJO RABO...

Odplake v Savo — Naše vode so vse bolj onesnažene, letos poleti je prišlo do večjih pomorov rib tudi na Gorenjskem. Najhujše so industrijske odplake, zaradi katerih za več let zamre vse življenje v vodi. Najhujše se obetajo leta 1983, ko bodo spustili vodo iz hidrocentrale Moste, pogubne pa so vsakršne odplake, ki prihajajo iz naših delovnih organizacij. Prav gotovo niso bile »nedolžne« te odplake, ki so jih v petek, 21. avgusta, izlili v naraslo Savo pred novim sauskim mostom v Kranju. — Foto: Marjan Ajdovec

Leto XXXIV. Številka 65

GLAS

Kranj, torek, 25. 8. 1981

Cena: 7 din

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

PREJEMNICU POZORNOSTI

Mrtve vode obtožujejo

Gorenjska je bogata z vodnimi viri, a iz leta v leto se vse bolj obtožujejo, da so čisti in čisti le še naši izviri in studenci, a še te vztrajno obtožujejo. Dediščina preteklosti, ko nam je bila kanalizacija in obzračje, industrializacija, ki prinaša s seboj na tone odpadkov in onesnažena in vztrajna malomarnost dosledno in zanesljivo onesnažuje vodotok. Kamorkoli se že obrnemo.

Voda je čista, ko teče po sedmih kamnih, so dejali nekoč. Danes pa se mora biti čista, če preteče na tisoče kamnov, kajti odplake, ki jih mora sprejemati, niso nedolžne. Industrijske so, te pa za čisto vodo ali kar za stalno povsem uničijo reko.

Najbolj se seveda zgrozimo tedaj, ko se ob obali ali obrežju umre pomorjane ribe. Voda je poslana v analizo, ki odkrije amoniak, klor, težke kovine ali odplake raznoraznih drugih škodljivih snovi. Takšno množično uničevanje je kaznivo dejanje, ki seveda denarno kaznuje, zagrožen je celo zapor. A le malokdo v bližini zaradi tega zapri, denarne kazni pa so iz ustreznega zavedanja nomenklature delovne organizacije. Se huje je, da večkrat onesnaževalci sploh niso odkriti, da se zadeva pozabi, čeprav je v bližini ali celo v poplavljenem potoku zamrlo življenje za nekaj let.

Najbolj škrljijo in najbolj — pri tako množičnih zastupitvah onesnaženosti, kakršne beležimo to poletje po slovenskih in tudi gorenjskih vodah — v Kamniški Bistrici, v Železnikih, v Mengšu, v Trški Bistrici — trpijo ribiške družine. Leta in leta si prizadevajo, da bi v reke in potoke na tone rib, potem pa je potreben le trenutek nepazljivosti ali malomarnosti in zarod je uničen, z njim pa tudi čisto vodo. Kaj bi, denimo, danes vlagali ribiči v Savo od železnikovega Mosta, ko pa vedo, da bo čez dve leti ponoven spust in da bodo v desetih minutah odplake pomorile ves zarod? Leta in leta smo spet potrebovali, da bo Sava oživela in da bodo vanjo lahko vstopili nove mladice.

A vse to nikamor ne vodi, kakor je treba dosledno preprečiti vsako drugo množično ali drobno onesnaževanje. Ribiči pravijo, da reka, da skrivača ni lahko izslediti. Tisti, ki spusti v vodo strupeno odplako, je še kako znan in moral bi biti ostro kaznovan. A ne delovna organizacija, ki plačuje milijonske odškodnine, temveč prav tisti posameznik, ki se mu pri delu ne ljubi ravnati pametno, ki mu je vseeno, kam spusti odplake. Odškodnine so visoke, a niso nadomestilo za škodo, obenem pa je še kako nespametno, da škodo plačuje delovna organizacija, vsi delavci in da ni najstrožje kaznovan prav tisti, ki je bil pri delu malomaren.

In spet smo pri temeljnem vzroku: pri vzgoji in miselnosti, da voda poč vse odnese. Žal ni tako in zaradi brezbrzičnosti posameznikov, ki so še kako znani, postajajo naše vode vse bolj umazane, smrdljive in tako počasni, a zanesljivo umirajo.

D. Sedej

Škofja Loka — V ponedeljek, 7. septembra, bodo na Podnu v Škofji Loki odprli novo šolo usmerjenega izobraževanja, v kateri bodo imele pouk vse usmeritve srednjega šolstva, ki bodo potekale v škojloški občini. Šolo so zgradili z denarjem, ki so ga prispevale delovne organizacije škojloške občine in izobraževalne skupnosti, nekaj denarja pa je šlo tudi iz občinskega samoprispevka, ki ga plačujejo od novega leta. Ker se je gradnja zakasnila za teden dni, bodo imeli srednješolci pet dni daljše počitnice. — Foto: L. Bogataj

Več kvalitetnega jekla

Jesenice — V temeljni organizaciji združenega dela Hladna valjar na Jesenicah so v prvem polletju letos izvaljali okoli 38.000 ton jekla ali za okoli 7.000 manj kot v enakem lanskem obdobju. Vendar pa so kljub planskemu zaostanku zaradi pomanjkanja surovega jekla v strukturi proizvodnje dosegli pozitivne rezultate. Tako so izvaljali za 4.000 ton več dinamo jekla in za 1.276 ton več nerjavnega jekla kot v enakem lanskem obdobju.

Pomembne rezultate so dosegli tudi pri izvozu, saj so v prvem polletju izvozili za 35 odstotkov več kot lani. Ob tem pa so izvaljali še okoli 1200 ton jekla za Metaliko, ki je bil namenjen izvozu in tako so jeseniški železarji namenili za izvoz za 41 odstotkov več kot lani v prvem polletju. Izvožena količina pa predstavlja 18 odstotkov dosežene pro-

izvodnje ali 37 odstotkov vsega izdelanega dinamo jekla.

V hladni valjarni so tudi povečali izplen, medtem ko za storilnost ugotavljajo, da je v upadanju.

V hladni valjarni imajo precejšnje težave z vzdrževanjem, vendar ugotavljajo, da je bilo letos manj energetskih, tehnoloških in kvalitetnih zastojev, medtem ko jim je delavcev še vedno primanjkovalo.

V šestih mesecih so bili tako deloma pod planom, vendar niso zabeležili izgube. Precej pa so se povečale obveznosti iz dohodka in zato jim je ostalo manj čistega dohodka kot so pričakovali. Izgubo iz prvih mesecev letošnjega leta so pokrili. K boljšemu poslovnemu rezultatu pa so predvsem prispevali boljši izplen, kvalitetnejša proizvodnja ter stroški, ki so bili nižji kot so planirali. D.S.

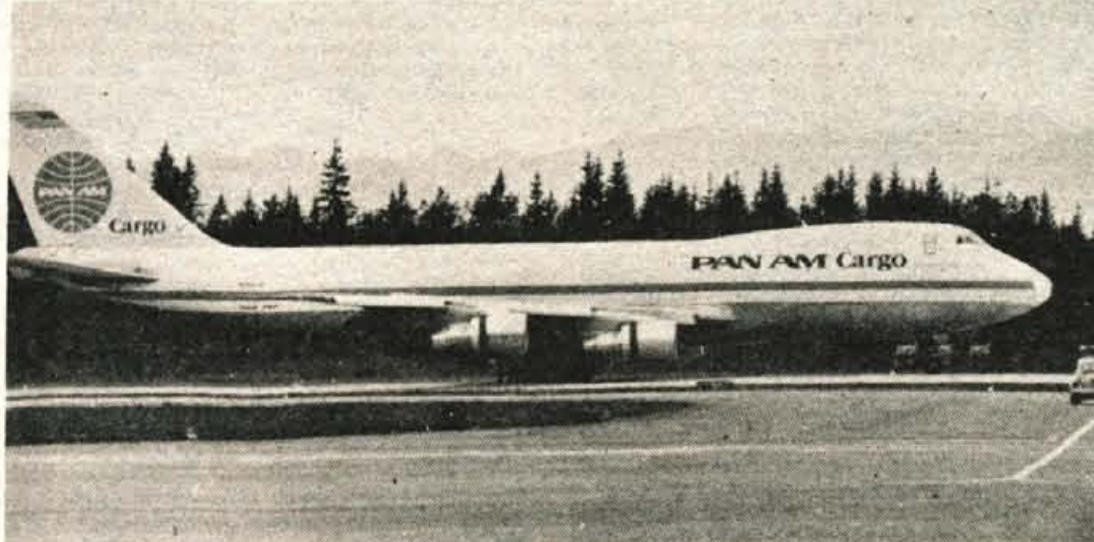
Zasedanje zveznega izvršnega sveta Prvi dogovor za prihodnje leto

Prvič v zadnjih letih se je zgodilo, da je zvezni izvršni svet že avgusta tekočega leta začel razpravo o politiki družbenoekonomskega razvoja v prihodnjem letu na osnovi gradiva, ki so ga pripravili zvezni organi. Zato je upravičeno pričakovati, da bo resolucija o družbenoekonomskem razvoju v prihodnjem letu z vsemi dodatnimi dokumenti sprejeta do konca letošnjega leta, kar bo združenemu delu omogočilo pravočasno seznanitev z glavnimi značilnostmi ter pogoji gospodarjenja v prihodnjem letu. Zvezni izvršni svet se je na zadnjih zasedanjih pretekli teden tudi odločil, da bo v prvih dneh septembra obravnaval osnutek resolucije o temeljnih smernicah in okvirnih politikah družbenoekonomskega razvoja v prihodnjem letu z vsemi spremljajočimi dokumenti. Pozitivno gre tudi oceniti odločitev zveznega izvršnega sveta, da mora biti resolucija predvsem instrument za uresničevanje gospodarske politike v prihodnjem letu, ki mora biti usklajena z našimi načrti za srednjeročno obdobje. Deklarativni dokument je odveč. Potreben je akcijsko usmerjen dogovor, ki bo vseboval le bistvene naloge in cilje v prihodnjem letu. V bistvu bodo enake letošnjim, je menil izvršni svet. Gospodarska ustalitev bo glavna naloga in za njeno uresničitev bo potrebna prizadevnost vseh. -jk

Planinec omahnil

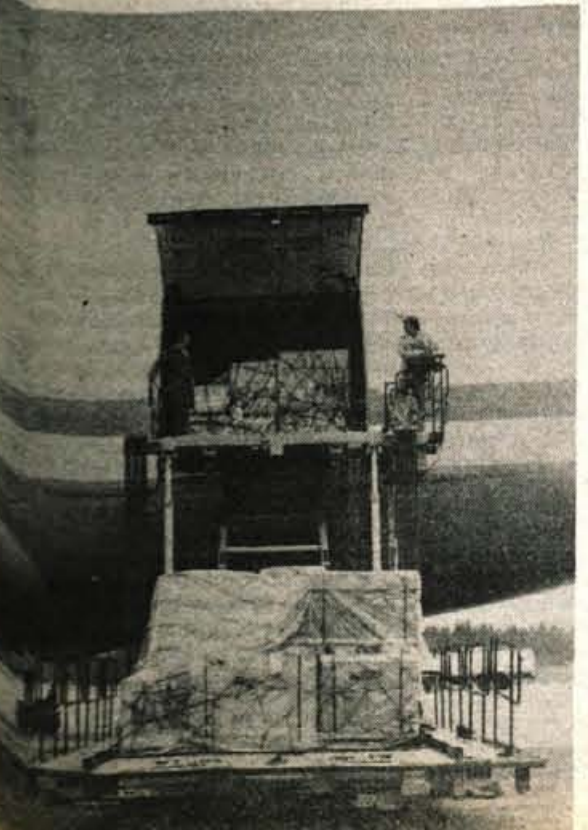
V soboto, 22. avgusta, ob 10. uri dopoldne sta se Zoltan Mesaroš (roj. 1964) iz Sente skupaj z Mihajlom Bertijem namenila od kočice pri Sedmerih jezerih na Vrh Tičarice, kakih 1500 metrov od kočice. Ko sta prišla Pod skalo je Mesaroš predlagal smer v levo, da bi preplezala steno do vrha. Prvi je plezal Berta in ko je bil skoraj pod vrhom, je za seboj slišal kotaljenje kamnov, Mesaroš pa ni videl več. Vrnil se je v kočico pri Sedmerih jezerih in o nezgodi obvestil prijatelje, nato pa so s Komne telefonirali v dolino po pomoč.

Ko so štirje reševalci, med njimi sta bila tudi zdravnik in miličnik, prispeli do ponesrečenega Mesaroša, ki je zdrknil kake 300 metrov v globino, so bili že prepoznani, saj je zaradi hudih ran že izdihnil. Helikopter je pokojnega prenesel v dolino.

Tovor potuje po zraku — Brniško letališče je edino v Jugoslaviji usposobljeno za sprejem in odpremo največjih tovornih ali popularno imenovanih kargo letal. Pred dvema mesecema so delavci letališča dobili novo pridobitev — sodobno elektronsko vodenno dvigalo, ki lahko do višine 5,5 metra dvigne ali spusti 18.200 kilogramov težak tovor. Dvigalo je nepogrešljiv pomočnik tudi pri odpravi ali sprejemu potniških letal Jata, ki letijo do New Yorka. Lani je brniško letališče zabeležilo 8000 ton tovornega pro-

meta, letos pa ga bo za okrog 15 odstotkov več. Pretekli petek je brniško letališče sprejelo nov pomemben tovor. Pristalo je veliko letalo Boeing 747 družbe Pan American z okrog 90 tonami tovora. Priletelo je iz New Yorka, Chicaga prek Bruslja na Brnik in prineslo opremo za električne lokomotive. Kako usposobljeni so delavci našega letališča za sprejem in odpravo takšnih tovorov, pove podatek, da je bil tovor zložen v dobri uri! (jk) — Foto: M. Ajdovec

PO JUGOSLAVIJI

Domače blago za devize

Od sobote naprej je mogoče za devize kupiti domače izdelke in to po nižjih cenah. Dopolnilni predpisi natančneje določajo vrsto izdelkov, za katere ni treba plačevati temeljnega prometnega davka, kot tudi nekatere tehnične podrobnosti in s tem so odpravljene vse administrativne ovire za nakup našega blaga za devize. Tako bodo lahko občani, ki se odločijo za takšen nakup, dvignili devize s svojih računov in jih prodali bankam v točnem znesku, kolikor znaša cena kupljenega izdelka, znižana za znesek prometnega davka. Lahko bodo ceneje kupovali tiste izdelke, ki so na seznamu za cenejšo prodajo. Tuji državljani bodo svojo valuto menjali v menjalnicah, ki bodo v vseh prodajalnah.

Med izdelki za cenejšo prodajo imajo največ popusta pomivalni stroji, pri katerih znaša popust 25 odstotkov. Temeljnega prometnega davka ne bo treba plačati tudi za gradbeni material, motorna vozila, barvne televizorje in stereo naprave in sicer bodo ti izdelki cenejši za 17,5 odstotkov. Avtomobili domače proizvodnje bodo cenejši za 8 do 14 odstotkov, vendar le do cene 180.000 dinarjev. 8 odstotkov popusta bo tudi pri nakupu stavbnega lesa, pohištva, bele tehnike, najnižji popust pa bo za obutev in tkanine.

Varčevanje s kilovati

V Črni gori menijo, da bo električne energije primanjkovalo tudi jeseni, če bo položaj takšen, kot je sedaj. Zato so porabnike po vsej republiki ponovno opozorili, da morajo varčevati z elektriko. Veliki industrijski porabniki, elektrodistribucija in posamezniki morajo poskrbeti, da ne bomo po nepotrebnem trošili električne energije, saj sedanja količina vode v rekah in akumulacijskih jezerih zahteva čimprejše ukrepe za odpravo energetske krize.

Enodnevni zaslužek za potresnike

Predsedstvo CK ZK Bosne in Hercegovine in predsedstvo SR BiH sta dala pobudo vsem delovnim organizacijam v republiki, da kot pomoč pri odpravljanju posledic potresa v Bosanski Krajinici prispevajo vsaj enodnevni zaslužek. Tisti, ki imajo večje zasluge, naj bi prispevali več. Predsedstvi sta sklenila, da bodo prizadetemu območju pomagali s petdnevni zaslužkom vseh zaposlenih.

Zasluzki vse manjši

Ze prva jesenska seja predsedstva zveze sindikatov Jugoslavije bo posvečena osebnim dohodkom, ki po zadnjih razpoložljivih podatkih zaostajajo za dohodkom in tudi rasti produktivnosti dela. Tako po lanskoletnih prizadevanjih, da bi osebno porabo omejili, že dalj časa padajo realni osebni dohodki, čeprav gospodarski rezultati omogočajo pogumnejšo delitev dohodka. Realni osebni dohodki so v gospodarstvu padli za 7 odstotkov, za 10 odstotkov pa zunaj gospodarstva in kar za 11 v družbenopolitičnih skupnosti.

Sprejem pobratimov - Skupino Angležev, ki se mudi v Kranju v okviru bratske izmenjave med Kranjem in Oldhamom, je v petek v imenu predsedstva občinske skupščine sprejel predsednik izvršnega sveta Milan Bajželj. V nagovoru jim je izrekel dobrodoščico in zaželel prijetno bivanje v prijateljskem Kranju, potem pa jim je na kratko orisal zgodovino mesta, njegov današnji razvoj in znamenitosti, ki si jih gostje lahko v dveh tednih bivanja pri nas ogledajo. V prijateljskem razgovoru so si pobratimi izmenjali spomine na pretekla bivanja v obeh pobratenih mestih, gostje pa so pokazali še posebno zanimanje za tokove gospodarskega razvoja in družbenoekonomske ureditve pri nas. - Foto: D. Žlebir

Prevelika pričakovanja?

O obveznih in manj obveznih počitniških praksah dijakov poklicnih in srednjih šol ter študentov je sleherni leto prelitega precej črnila, bodisi zaradi kritike praktikantov bodisi slabe volje delodajalcev, vse pa z namenom, da bi papirnata vojna rodila kake otipljive sadove in pomirila obe prizadeti strani z bolj smiselnim počitniškim delom.

Med mladimi je bilo namreč doslej že kar lepo število pritožb, da je praksa bolj ali manj formalno odpravljanje počitniških obveznosti, ki spadajo v šolski program in razne štipendijske pogodbe, k nabiranju pravih delovnih izkušenj pa le malo pripomore. Večidel dolgočasna fizična opravila, mehanično ponavljanje enih in istih gibov vse tri tedne, kuhanje kave, prinašanje malice za ves oddelek, so obveznosti mladih, ki naj bi se v nekaj kratkih tednih kar najbolj poučili o delu.

V kranjskem Kovinsko-obrtnem podjetju je trenutno deset praktikantov, ki s podjetjem nimajo sklenjene učne pogodbe. Štirje od njih prihajajo iz tehnične šole v Ljubljani, trije so iz poklicne šole, v skupnih službah pa delajo tri dijakinje srednje ekonomske šole. Praktikante, ki jih podjetje sprejema mimo svojih običajnih pogodbenih obvez, uporabijo v času letnih dopustov predvsem za zamenjavo delavcev, ki so v tem času odsotni. Obseg dela je seveda nekoliko prevelik za neke praktikante, vendar od njih ne zahtevajo toliko kot od redno zaposlenih delavcev. Navadno morajo opraviti le nujno tekoče delo, tako da koncem dobe, odmerjene za prakso, ostane več kot pol neopravljenega. Torej ne gre razmišljati o ekonomski računici mladih na praksi, pač pa predvsem o obvezah, ki jih zahteva njihov učni program. V podjetju pravega mentorstva pravzaprav ni, mlade prvi dan le seznanijo z delovno organi-

Krajevni praznik v Ljubnem

Ljubno - Ljubno je bila ena prvih vasi, v kateri se je okupator krvavo maščeval za svoje neuspehe nedolžnim ljudem. Tako so Nemci že 24. avgusta 1941. leta ustrelili pet domačinov, vendar jih je pozneje pod streli sovražnikov padlo še veliko. V Ljubnem stoji spomenik, na katerem je vklesanih štirideset imen.

V spomin na prve padle v NOV v Ljubnem pri Podnartu vsako leto 24. avgusta praznujejo svoj krajevni praznik. V počastitev letošnjega krajevnega praznika so v minulem tednu imeli več športnih prireditev. V soboto, 22. avgusta pa je bila v domu kulture lepa kulturna prireditev. V kulturnem programu so sodelovali: moški pevski zbor iz Podnarta in člani kulturno umetniškega društva Ljubno. Slavnostni govor je imel predsednik skupščine krajevnih skupnosti Ljubno Stane Zibert v katerem je opisal pomembne dogodke med NOV in povojne delovne uspehe v krajevni skupnosti. Zaključne prireditve v počastitev krajevnega praznika pa so bile v nedeljo, 23. avgusta. KK SZDL je izdala pred praznikom tudi svoje krajevno glasilo »KRAJAN« v katerem je seznanila krajanje o delu in življenju krajevne skupnosti, družbeno političnih organizacij in društev v krajevni skupnosti Ljubno.

C. R.

zacija, jih popeljejo na ekskurzijo po oddelkih, v samo delo pa jih uvajajo delavci, ki delajo na podobnih delovnih mestih.

Organizacija počitniške prakse in tudi programi, izdelani v posameznih šolah in delovnih organizacijah, vse to je bolj ali manj tradicionalno. Od take prakse, ki že vrsto let ne vidi čez omejeno pregrado, pa je tudi težko pričakovati kake posebno bleščeče rezultate. Praksa, ki naj bi imela namen privzgoditi spoštovanje do dela, spoznavanje najrazličnejšega obsega del od proizvodnje do zahtevnih ustvarjalnih postopkov ter seveda tudi prodiranje v samoupravno življenje proizvodne baze, ostaja okostenela, neživljenjska. Že res, da so programi nekaterih šol resnično usklajeni z bodočim delom, ki ga bodo sedanji praktikanti opravljali med počitnicami, res je, da jih tako delo pripravlja na njihovo obdobje ustvarjalne delovne zrelosti, a še več je takih, ki izpovedujejo, da si tako delo ob sedanji praksi težko predstavljajo. Rešitev je bržkone v nekoliko pestrejšem pristopu do prakse v združenem delu. Ko bi mladim omogočili kroženje po različnih delovnih mestih v tem mesecu prakse in vsa naslednja leta počitniškega spoznavanja neke delovne organizacije, bi bil to že prvi korak k uspehu. Dijaki bi imeli vpogled kaj dlje kot le do meje svojega zelnika in nevarnost enostranske presoje dela bi s tem odpadla. Tudi strokovni delavci bi se morali mladim na njihovem delu bolj posvetiti, sprva morda le s teoretičnim prikazom dela, kasneje pa tudi s praktično pomočjo, ki pa naj ne bi bila zgolj formalna, kar je dandanes bolj pravilo kot izjema sleherne počitniške prakse. In tudi primerna nagrada za trud bi morala mladim vlti ponovne motivacije in pravega odnosa do dela.

Ze naslednje leto se obetajo tudi prve spremembe na tem področju. Baje se v sistemu usmerjenega izobraževanja bolj vsebinsko lotevajo tudi teh vprašanj. Mlademu človeku, ki se bo prvokrat srečal z združenim delom, bo omogočena strokovna pomoč dobro usposobljenih inštruktorjev, ki mu bodo omogočili spoznavanje različnih oblik dela na različnih kvalifikacijskih stopnjah. Izkušnje se bodo gradile od najbolj enostavnega rutinskega dela, od tekočega traku, do drugih, zahtevnejših oblik, ki predvidevajo tudi več znanja.

D. Z.

Krajevni praznik Gorij

Gorje - 28. avgusta praznujejo prebivalci trinajstih naselij krajevne skupnosti Gorje krajevni praznik. Praznujejo ga v spomin na leto 1941, ko so Nemci na pobočju Rovarce v Spodnjih Gorjah ustrelili prve talce v tem predelu Gorenjske. V vseh štirih vojnih letih so se zavedni Gorjanci borili proti okupatorju in pri tem so številni žrtvovali tudi svoja življenja. Življenje je darovalo 159 domačinov, med njimi 17 prvoborcev. Nemci pa so se maščevali tudi tako, da so požgali vas Radovno in v plamenih je zgorelo 24 nedolžnih žrtev.

Vsa leta po vojni so vztrajno obnavljali svoja naselja, danes je na pretek viden na vsakem koraku. V okviru glasovne skupnosti so letos krajanje glasovali že za drugi krajevni samoprispevek, s katerim bodo uredili pereče komunalne probleme

NAŠ SOGOVORNIK

Franci Kozina

Širjenje političnega obzorja

V soboto se je z razpravo o osnutku resolucije enajstega kongresa ZSMS zaključila letošnja poletna mladinska politična šola. Mladinske kranjske občinske konference ZSMS se že od vsega začetka odločajo za to obliko političnega izobraževanja. Letos se je je udeležilo 50 predstavnikov, med nimi tudi FRANCİ KOZINA, sekretar občinske konference.

»Mladinska politična šola je višja oblika izobraževanja, kjer mladi širše seznanjajo z družbenimi problemi, kjer podrobneje spoznajo obliko in metode dela, te izkušnje pa potem prenašajo v svojo sredino. Na letošnji vsebinsko dokaj kvalitetni šoli - čeprav se da domnevati, da seveda še izpopolniti - smo imeli priložnost kar najširše spoznavati današnjo družbenoekonomsko situacijo, ki je iz trenutka v trenutku drugačna, in svojo vlogo, vlogo organizirane mladine, v njej.«

Kako se ta oblika izobraževanja loči od seminarjev, ki so jih v Kranju nekdanj precej pogosto prirejali?

»Seminarji ne zajema tako širokega spektra obravnavanih tem, ob se posveča le enemu ali morda dvema problemoma. Politična šola pa globalno zajema skoraj vse strukturne probleme. Ti dve izobraževalni obliki se ločujeta torej vsebinsko in po metodi.«

Kakšna pa je bila metoda tokratne politične šole?

»Največji delež so zajemala predavanja v razpravah, v katerih se izkristalizirala mnogoteri stališča, mnenja, pogledi. Plenarna delovanja, kjer smo delali po skupinah, razdeljenih glede na posamezne delovna področja, pa so bila bolj praktične narave. Tu smo v glavnem postavljali vprašanja, ki se nanašajo na prakso v občinskih konferencah, tu smo si lahko nabrali najboljše izkušnje za naše nadaljnje delo.«

In kakšno izkušnjo prinaša mladinska politična šola mladinskim funkcionarjem?

»Mladinska politična šola je namenjena v glavnem mladim, perspektivnim kadrom, ki se v mladinski organizaciji začenejo srečevati z vodenjem, z določenim področjem. Izobražuje jih za osnovno dejavnost v ZSMS: seznanjanje s problemi, razkrivanje njihovega ozadja, skratka širjenje političnega obzorja, vse to nudi mlademu bodočemu funkcionarju podlago za pravilno presojo, s tem pa je tudi storjen prvi korak v praksi.«

Na mladinski politični šoli ste obravnavali tudi resolucije za enajsti kongres ZSMS. Kakšni so rezultati razprav?

»Ze pogledi štiristo mladincev, udeležencev mladinske politične šole, so si močno različni, torej v prihodnjih nekaj mesecih, ko bodo o resoluciji odločali vsi mladinci, res lahko pričakujemo živahno razpravo in mnenj. Gre pa bolj za dopolnitve resolucije preteklega kongresa, ki je dokaj izčrpna, kot pa za nekaj povsem novega. Vendar se je v štirih letih med obema kongresoma marsikaj novega zgodilo, zato lahko pričakujemo tudi precejšnje dopolnitve. Na šoli nismo sprejeli dokončnih stališč, kajti to bo možno šele potem, ko bo baza izšla svoje predloge.«

D. Žlebir

Prve priprave na enajsti kongres ZSMS

Organizatorji letošnje mladinske politične šole v Vikrah trdijo, da je vsebinska zastavljenost tematike letos nekoliko drugačna. Skozi vrsto predavanj in skupinskih razprav, mladi namreč obravnavajo predvsem protislovja socialistične družbe, skozi neortodoksen prikaz zgodovine in temeljnih povojnih konfliktov pa odkrivajo za nekatere povsem nove stvari, glede na to, da je šolska interpretacija teh zadev bolj črna-bela in ostaja vrsta vprašanj nerazjasnjenih. Poglobljajo se tudi v sodobne idejne tokove med mladimi, iščejo družbene in ekonomske korenine razpitega punka, hkrati pa jih te teme ne odvračajo od nevarnosti birokracije, tehnokracije ter njune realne družbene moči. Vsa ta vprašanja, ki jih kritično obravnavajo, izhajajo iz temeljne pozicije delavskega razreda in subjektivno družbenopolitičnega življenja. Morda jih mladina le bolj intenzivno in kritično opazuje.

Med raznovrstnimi problemi, ki jih letos obravnava mladinska poletna politična šola, pomeni stičišče osnutek resolucije, ki so jo mladi sestavili pred enajstim kongresom slovenske mladinske organizacije. Dokaj široka razprava med 450 udeleženci, večinoma mladinskimi

funkcionarji, obeta dobro uspešno ljenost le-teh, ki bodo do naslednjega leta vodili razpravo mladim v osnovnih organizacijah ZSMS.

Resolucija se posplošeno, vendar dovolj podrobno in konkretno loteva vseh področij družbeno življenja, iz katerih mladina v bitih izključena, zlasti še ne gre za njen položaj v okviru socialističnega samoupravljanja. Družbenoekonomski odnos mladih in izobraževanje sta temeljni najbolj na udaru, precejšnja zornost pa mladina posveča kadrovski politiki, mladim v tiststvu, idejnopolitičnemu mladinskemu prostovoljnemu in splošni ljudski obrambi ter benim samozastiti. Morda le v utrinkov iz teza za resolucijo najbolj izrazito izpovedujejo mladih do ključnih družbenih vprašanj.

V drugem delu resolucije, ki tiče predvsem mladih, ki se izobražujejo, se podrobneje lotovajo drowskih štipendij: »Kadrovski štipendije se valorizirajo skladno z odstotkom povprečnih osebnih dohodkov, ne pa s število članov življenjskih stroškov. Prizadevali si bomo za oprejo valorizacijo vseh štipendij v skladu z rasti življenjskih stroškov.«

Pozornost posvečajo tudi problematiki družbenega standarda mladih in študentov: »Polg tega bomo borili proti deformaciji svobodne menjave dela na področju, zlasti še proti takim novoncem usklajevanju stanarin oziroma oskrbi rasti štipendij, ki samoznižuje realno vrednost štipendije.« Pomemben premik obeta tudi na področju kmetijskih mlade zadržali na kmetijah, potrebni »sodobni tehnološki jemi«, »hitrejši prenos kmetijskih mlade«, »skladnejši razvoj tiststva s pospeševanjem le-teh hribovitih predelilke...«

To so le nekatera izhodišča, katere opozarja resolucija. Na mladinski politični šoli so jo zaradi novrstnosti in shematiziranosti posameznih področij obravnavali po skupinah, nato pa na skupni razpravi.

D. S.

Setveni načrt gorenjskih pridelovalcev pšenice

Tudi obeti za večji odkup

Z gorenjskih polj naj bi ob prihodnji žetvi oddali mlinarjem in pekarnam vsaj devetsto ton pšenice — Edini družbeni pridelovalec KŽK Kranj jo bo posejal v enakem obsegu kot lani, pri čemer pa naj bi bil pridelek zaradi boljšega strokovnega dela višji za deset odstotkov — Gorenjska kmetijska zadruga se je obvezala za 300 ton pšenice, medtem ko je drugod na Gorenjskem najbrže ne bodo pridelovali za potrebe slovenskih pekarn — V ospredju še vedno gospodarski učinki pridelovanja pšenice

KRANJ — »Vroča tema« slovenskih kmetijcev v teh vročih avgustovskih dneh je vsekakor kmetijski setveni načrt. Kmetijski setve so znani — skrivna je bila, kar se da — in če je po toči zvoniti prepozno, potem se vsaj za novo setev veliko bolje pripraviti in organizirati. Kajpak na samoupraven način in s precejšnjo mero družbene odgovornosti.

Načrt je jasen: v »tržno proizvodno« pšenice bomo letos v Sloveniji usmerili 31 tisoč hektarov površnin, od tega šest tisoč hektarov v obsegu 25 tisoč hektarov pridelovalnih površin. Na teh poljih bodo pospeševalne službe skrbale, da bodo pridelovalci pravilno in pravočasno posejali in pravočasno gnojili, dognojevali in uporabljali zaščitna sredstva. Po predlogu Center za pospeševanje kmetijstva, naj bi v sadravnem sektorju v severovzhodni Sloveniji pridelali 25 tisoč od načrtovanih 35 tisoč ton pšenice, 10 tisoč ton pa v ostalih slovenskih pokrajinah, med njimi tudi člani in kooperanti gorenjskih združenih organizacij.

Po razpoložljivih statističnih podatkih posejemo na Gorenjskem letno s pšenico okoli 1200 hektarov površin. Če bi v »tržno proizvodno« pšenice usmerili le 25 tisoč hektarov pšenice, bi z vsakega hektara oddali le dve tone kakovostnega pšenice zrna (vemo, da družbeni pridelovalci oddajo ves svoj pridelek žit), že bi gorenjski masobni in družbeni kmetovalci obagajali slovensko žitnico z najmanj desetimi tonami. Takšne so računski papirji, enostavni in videti nekoliko uresničljivi. Toda pridelovalci imajo ob tem nemalo pričakovanj, tako da je realno pričako-

vati, da bomo z gorenjskih polj ob prihodnji žetvi oddali mlinarjem in pekarnam nekako devetsto ton pšenice.

Edini »predstavnik« družbenega sektorja na Gorenjskem, ki seje pšenico, kranjski KŽK — tožni kmetijstvo, naj bi po razdelilniku posejal 300 hektarov pšenice, toda v resnici jo bo najbrže le 130 hektarov. Dobro poznajo pšenično problematiko v republiki in načrte za obilnejšo proizvodnjo žetev, toda hkrati zahteva od njih družbenopolitična skupnost tudi dobro gospodarjenje. KŽK bi na račun večjih površin pšenice izgubil načrtovane dva ali tri milijone dinarjev, ker pač ržni roščiki, ki jih pridelujejo za ljubljanski Lek, »vržejo« 30 do 40 odstotkov večji dohodkovni izkupiček na hektarju. Svoj delež k stabilizacijsko-naravnani akciji »Za kruh in sladkora« bodo v kranjskem kombinatu primaknili z višjimi hektarskimi donosi — z bolj intenzivnim obdelovanjem načrtovanih površin, s katerim bi povečali pridelek za deset odstotkov. Čež dve leti, ko bodo pridobili nove rodovitne površine na Brniku, pa bodo lahko pšenično polje povečali na 300 hektarov.

V škofjeloški občini naj bi po razdelilniku posejali s pšenico in semenom 30 hektarov za »tržno proizvodnjo«. Tudi to bodo težko dosegli saj pšenice že sedem ali osem let nimajo v kolobarskem sistemu. V Gorenjski kmetijski zadrugi predvidevajo, da bodo njihovi člani in kooperanti posejali 576 hektarov pšenice. 204 hektare bo »nadzorovala« pospeševalna služba in z njih naj bi ob žetvi odkupili načrtovanih 300 ton pšenice. Drugod na Gorenjskem o organizirani setvi (in organiziranem odkupu) slabo kaže: ali so vremenski pogoji in

tla res tako neugodni, da se pšenice ne splača sejati, ali pa je tradicionalizem — da jo je le za kruh in krmo — močnejši od družbenih prizadevanj.

Številke, ki smo jih zapisali, bodo jasnejše in morda tudi višje potem, ko bodo sklenjeni samoupravni sporazumi o pridelovanju te poljščine z vsemi pridelovalci. Že sedaj pa je jasno, da pri pšenici še vse preradi gledamo na njen gospodarski učinek (hektar krompirja ali rži resda da več kot hektar pšenice) in premalo upoštevamo družbene cilje o ustavitvi celotnega gospodarstva, o 85 % samooskrbi s hrano ipd. Tudi Gorenjska bo morala (tudi s pridelkom pšenice) prispevati k temu!

C. Zaplotnik

Koliko za liter mleka?

Tako se pogosto sprašujejo kmetje, ki z obračunskega lista komajda znajo razbrati, po koliko je plačano njihovo mleko, kaj da bi šele vedeli, kako se oblikuje cena za liter mleka. Zato tudi ni nič nenavadnega, da dobijo za liter mleka manj, kot jim resnično pripada na podlagi zveznega odloka o zagotovljeni ceni mleka in dopolnila izvršilnega odbora Živinorejske poslovne skupnosti. Tako so ugotovili tržni inšpektorji pri rednem kontrolnem pregledu v organizacijah združenega dela, ki se same ali v kooperaciji s kmeti ukvarjajo s prirejo mleka.

Odkupna cena za liter mleka, prevzetega v zbiralnicah ali na družbeni farmi, se oblikuje tako, da odstotek maščobe v mleku pomnožimo z 2,5 dinarja. Če ima liter mleka 3,6 odstotka maščobe, potem znaša njegova odkupna cena devet dinarjev, pri 4 odstotkih je cena natančno deset dinarjev, ipd. Družbene farme in zadruge zaračunavajo kupcu — t.j. mlekarni še pol dinarja pri litru za organizacijo proizvodnje. Vse ostale stroške in obveznosti v prometu z mlekom in mlečnimi izdelki pa urejajo med seboj vsi, ki so vključeni v prirejo in prodajo mleka.

Občinski tržni inšpektorji so pri organizacijah, ki se ukvarjajo s prirejo mleka, ugotovili, da ne spoštujejo omenjenega odloka, saj kmetom odbijajo od zagotovljene cene tudi stroške zbiranja (0,10 dinarja pri litru) in hlajenja (0,15 dinarja), prispevek za sklad pri Živinorejski poslovni skupnosti (0,035 dinarja), za stabilizacijski (0,022 dinarja) in rizični sklad (0,01 dinarja) — torej kar 0,32 dinarja pri litru. Poleg navedenih odbitkov zmanjšajo te organizacije zagotovljeno ceno mleka še za dodatnih 0,35 dinarja pri litru tistim kmetom, ki nimajo z njimi sklenjenih kooperacijskih pogodb ali je letna prireja mleka po kravi manjša od 1500 litrov. Ponekod naprtijo kmetom tudi prispevek za selekcijske službe (0,08 dinarja po litru), stroške elektrike (0,14 dinarja) ter deset par za odplačevanje kreditov. Ne glede na količine oddanega mleka odbijajo kmetom še 8,12 dinarja za avtomatsko obdelavo podatkov, v večini primerov pa kmetje plačujejo tudi prevozne stroške, četudi zagotovljena odkupna cena mleka velja za mleko v zbiralnici.

Ob vseh teh odbitkih dobijo kmetje tudi po dinar manj, kot pa jim za liter zagotavlja zvezni odlok. Ko bodo znane vse nepravilnosti v prometu z mlekom in bo svoje stališče do teh podal še republiški komite za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, bodo občinske tržne inšpekcije proti kršiteljem ustrezno ukrepale.

C. Zaplotnik

Zdravilna injekcija za Veliko planino

Težav, boljše rečeno izgub, kamniškega tozda Gostinstvo in žičnice, v okvir katerega spadajo žičniški sistem in gostinski lokali na Veliki planini ter Malograjski dvor v Kamniku, ni in ni konec. V preteklih letih smo o tem že večkrat pisali in napovedovali, da se bo z osnovanjem samoupravne skupnosti RTC Velika planina vendarle obrnilo na bolje. Interesna skupnost je spodbudila preureditev smučišča, popravili so žičnice, začeli graditi cesto... Toda v nekdanjem Viatorjevem, danes Integralovem tozdu so delali po starem in tako tudi v letošnjem polletju pridelali izgubo.

Morda se bo zdaj vendarle premaknilo, saj so zanj pripravili temeljito zdravilno injekcijo. Tozdu ne bo več treba krmariti med starimi, neporavnanimi krediti in izgubami iz preteklega leta, oproščen bo plačevanja nekaterih prispevkov iz dohodka. Vsekakor pa bomo morali v tozdu tudi sami korenito spremeniti svoje delo, saj sicer olajšave ne bodo pomagale.

Tako bodo v tozdu Gostinstvo in žičnice do srede septembra s strokovno pomočjo delovne organizacije

Golfturnist izdelali novo organizacijo dela z opisi del in nalog. Ker za vse delavce v poletnem času na Veliki planini ne bo dovolj dela, se bodo z Gozdnom gospodarstvom dogovorili o izmenjavi delavcev v sezonskih viških, poleti pri sečnji in spravilu lesa, pozimi pri urejanju smučišč. K resnejšemu delu naj bi prispevala tudi zamenjava direktorja tozda.

Veliko pripravljenosti, da se razmere v kamniškem tozdu vendarle uredijo in da že enkrat začne poslovati pozitivno je pokazala sozd Integral. Članice sozda mu bodo odpisale terjatve za posojilo v višini 13 milijonov dinarjev in pokrile izgubo iz preteklega leta. Pomoč bodo tozdu zagotovili tudi v okviru občine. Skupščina občine Kamnik bo tako med sanacijo tozdu vračala davek od osebnih dohodkov njegovih delavcev ter davek od prometa z alkoholnimi in brezalkoholnimi pijačami. Kot je nedavno predlagal izvršni svet, pa bi posojilo v višini 6,8 milijona dinarjev, ki so ga tozdu delili iz sklada skupnih rezerv, vra-

čali iz proračunskih sredstev. Samoupravne interesne skupnosti pa bodo tozdu oprostile plačevanja dela prispevkov.

Tako »neobremenjeni« tozdu naj bi čim prej začel poslovati pozitivno, kar bo izhodišče za uresničitev dolgoročnega sanacijsko investicijskega programa. Letos in prihodnje leto bodo zamenjali varnostni sistem na nihalki, prestavili vlečnico Purman, začeli s preureditvijo Šimnovca in gostišča v Tihi dolini. V letih 1983 in 1984 bodo zmožljivost vlečnice na Zelenu rob povečali najmanj za polovico, dozidali samopostrežno restavracijo pri Šimnovcu, urejen bo samopostrežni gostinski lokal v Tihi dolini. Tretja etapa dograditve pa je časovno vezana na izgradnjo dostopne ceste, ki jo na vzhodnem delu planine že gradijo. Odrpala se bodo nova smučišča, nihalka ne bo več ozko grlo in Velika planina bo dobila izdatne možnosti za razcvet zimskega pa tudi letnega turizma in rekreacije.

M. Volčjak

SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE KRANJ

Obseg in značilnosti vračanja delavcev z začasnega dela v tujini in zaposlovanje v tujino na Gorenjskem

V predlogu plana strokovne službe občinskih skupnosti za zaposlovanje za obdobje 1981-85 smo zapisali, da na Gorenjskem ocenjujemo, da se bo letno vračalo okoli 90 delavcev z začasnega dela v tujini. Predvidevanja temeljijo na trendih vračanja iz preteklih let, na številu delavcev, ki se nahajajo v tujini ter na oceni možnosti zaposlovanja v prihodnjem planinskem obdobju.

Ugotavljamo, da je v letih 1979 in 1980 število vračajočih manjše od predvidevanj, saj se je po evenciji naše strokovne službe v letu 1980 vrnilo le 21 delavcev s področja Gorenjske. To število je dejansko večje (ocena 40), vendar sistem evidentiranja zmanjka ne daje možnosti pregleda nad celotnim številom in evidentiramo le tiste, ki se sami javijo pri skupnosti za zaposlovanje. Razlog, da se število vračajočih delavcev niža kljub gospodarski recesiji in

rasti nezaposlenosti v deželah zahodne Evrope, je verjetno predvsem v tem, da so si naši delavci, ki so v tujini več let, s svojim delom in prizadevnostjo ustvarili ceno in ugled.

Zaposlovanje delavcev, ki se vračajo z začasnega dela v tujini poteka normalno, ne gre za večjo problematiko, vendar pa je ob tem treba opozoriti, da se pri zaposlovanju premalo upošteva dejstvo, da je kvalifikacijska struktura vračajočih dosti višja, kot pa je bila pri odhodu v tujino in da se ti delavci v več primerih ne zaposlujejo adekvatno novo pridobljenim znanjem in usposobljenosti.

Zaostreni pogoji gospodarjenja, nujnost hitrejša rasti dohodka na zaposlenega, omejeni kadrovi viri, itd., pa nujno terjajo racionalnost tudi na področju zaposlovanja, kar pomeni med drugim tudi spremenjen odnos do razpoložljivih kadrovskih virov, v katerih pa delavci, ki se vračajo z začasnega dela v tujini lahko predstavljajo omembe vreden delež.

Zaposlovanje v tujini je bilo v letu 1980 ter v prvi polovici letošnjega leta minimalno, v glavnem gre za sezonsko zaposlovanje posameznih primerov (v letu 1980 12 delavcev) in poteka v skladu z uveljavljenimi resolucijskimi izhodišči ter sklepi in priporočili Skupščine SR Slovenije.

Nekoliko številnejše je zaposlovanje preko organizacij združenega dela, ki izvajajo pogodbeno dela v tujini. V letu 1980 je odšlo 49 delavcev, v prvi polovici letošnjega leta pa 90 delavcev.

Občasno je prisoten problem odhajanja visoko strokovnih delavcev v tujino, kjer gre za direktne dogovore med našimi delavci in predstavniki tujih podjetij brez posredovanja naše službe, kar pa bi bilo potrebno urediti z ustreznimi predpisi, čeprav gre za posamične primere.

Egidij Biček

Krompirja dovolj — Težnja slovenskih kmetijcev je, da bi s krompirjem zasajene površine postopoma nekoliko zmanjšali in da bi se krompir usmeril iz severovzhodne Slovenije v del Dolenjske in na Gorenjsko. Tod je letos dobro obrodil. Na poljih Kmetijsko živilskega kombinata Kranj (odkoder je tudi posnetek) so ga na hektarju napolili tudi 240 stotov. Krompir so letos posadili na 150 hektarih in na njih naj bi ga pridelali sedemnajst odstotkov več kot lani. V združenem sektorju v kranjski občini pričakujejo s 1593 posajenih hektarjev površin najmanj 23.660 ton krompirja. Sicer pa bo po zagotovitvi poslovne skupnosti za sadje, krompir in vrtnine letos dovolj vseh vrst krompirja — jedilnega, semenskega in industrijskega. 80 tisoč ton ga bomo potrebovali na slovenskem trgu, 17 tisoč ton za potrebe Heliosa in Dane, 10 tisoč ton pa naj bi ga celo izvozili. — C. Zaplotnik

Živžav 81

Starši, namenite soboto svojim otrokom. Peljite jih 29. avgusta v Stražišče pri Kranju, kjer se bo prvič v Sloveniji odvijala veselica, namenjena otrokom!

Slikali bodo lahko pravljico, ki jo bo pripravil kranjski vrtec, ogledali si bodo lutkovno predstavo Cveta Severja. Otrok si bo lahko sam kupil lučko in jo plačal z žetonom, ki bodo na voljo pri vходу. Čakalnica za odrasle bo namenjena vam, gasilsko društvo iz Stražišča bo poskrbelo, da vam ne bo dolgčas. Če se

vam bo zadelo, da otroka le ni nikjer, pogledajte na oder z napisom: Mamica, izgubil sem se. Otrok boste lahko zaupali tudi eni od vzgojiteljic, ki mu bo pokazala, kako naj balina za medvedka, kje lahko poslušata Marjetko Falk in kje se lahko smeje Rifletu in Tofu.

Parkirni prostori bodo v bližini, usmerjali vas bodo pionirji miličniki in taborniki. ŽIVŽAV bo trajal od 10. do 17. ure, glavno besedo pa bo imel Andrej Šifrer, ki ga seveda dobro poznate.

Skratka, pripeljte svoje otroke! Če pa sonce v soboto ne bo sijalo, seveda Živžava ne bo.

Spodbudni začetki

v ožjem krogu prijateljev. Poezija ga zelo zanima, zasleduje tako slovensko kakor domačo. Objavljal ni veliko, sam pa pravi, da slovensko še ne zna prav dobro, pesmi pa piše v svojem jeziku. Po njegovem mnenju je za kulturo delavcev, ki pridejo iz drugih republik, pri nas dobro poskrbljeno.

M. Fornazan

Od 30. avgusta do 6. septembra

V nedeljo, 30. avgusta, ob 16. uri bo Turistično društvo Poljane odkrilo pri Kosmu poljansko ploščo. Ob tej priložnosti bo o pisatelju spregovorila literarna zgodovinarica, profesorica dr. Marja Borštnikova. Ob 18. uri bo v kulturnem domu priredba Sarevčeve slive. Delo režira Andrej Šubic, v vlogi Sarevčeve Mete se bo predstavila Anica Bertič.

V soboto, 5. septembra, ob 18. uri bo v kulturnem domu večer Tavčarjeve besede pod režijskim vodstvom Mirana Hercoga. Poleg mladih se bodo predstavili starejšim Poljancem dobro znani igralci: Znidarčeva Paula, Kovačičev Jože in

Znidarjev Frenk. Nastopili bodo v svojih najkvalitetnejših vlogah.

V nedeljo, 6. septembra ob 18. uri gostovalo Sentsjacobsko gledališče iz Ljubljane z dramo Angel in hudič. Po Visoški kroniki jo je priredil in režiral Igor Torkar.

Učenci višjih razredov osnovne šole so pod vodstvom Jaka Subica ilustrirali črtice iz zbirke Med gorami. Razstavili jih bodo v mali dvorani kulturnega doma.

K Tavčarjevim dnevom bodo prispevale tudi poljanske žene. Z domačimi jedmi, ki jih bo moč kupiti v nedeljo, 30. avgusta, na stojnicah, bodo pričarale nekaj poljanske domačnosti.

Ob 130-letnici pisateljevega rojstva

Tavčarjevi dnevi v Poljanah

Ob 130-letnici rojstva rojaka, pisatelja Ivana Tavčarja pripravljajo poljansko kulturno-umetniško društvo številne prireditve - Kako obnoviti Tavčarjev двореc na Visokem - Velike obiskovalcev priče Kosmovih, rojstni hiši pisatelja - Selske mladine iz domače doline in občine skoraj nikoli ne pripeljejo na ogled

Čeprav je v mnogih svojih kasnejših delih iskal in dokazoval plemiško poreklo svoje rodbine in plemeniti izvor, se je pisatelj Ivan Tavčar, tako kot številni ugledni njegovi sodobniki, rodil pred 130-letji v hiši s slavnato treho v Poljanah, prav takšni, kot jih je bilo v drugi polovici devetnajstega stoletja videti povsod po dolini. Imel pa je bogata strica, dvojčka - duhovnika, ki sta bistrega fantiča napolnila v šole in ga uvajala v tedanjo izobraženo družbo. Že kot dvanajstleten fantič je začel pisati v rokopisno srednješkolsko glasilo in že prvi dve ohranjeni stvarci iz njegove začetne ustvarjalne dobe sta značilni za vse njegovo nadaljnje pripovedništvo: z ene strani prizadeta fabulativnost, z druge čustveni

goudarek na vrednotah kmečkega poudarka v primerjavi z uživaško gospodarstvom. Takšna duhovna votlost je prizadevala srce neupogljivega sinu poljanskega košanca, ki se je v žilavem boju s trdo zemljo prebil skozi vsak dan, skrajši pa ostal ponosno dvorec Poljan. Hkrati vrh je Tavčar dosegel s svojimi zadnjimi deli: Cvetjem v jeseni, v katero je zлил vso zakladnico lepega in dobrega ter Visoko kroniko, ki je njegova vrhunska snovna in stilna sinteza trpinčevstva, to je izkoriščevanja in uničevanja duhovnih vrednot pristne ljubezni v lastne grabežljive namene.

Poljani so bili nemalo ponosni na svojega znamenitega rojaka in tudi pisatelj jih je znal počastiti. O vabilu in gostiji na svetega Janeza dan se je vsako leto mesece govorilo po dolini. Prav tako niso sedanji rodovi pozabili na bogato kulturno zapuščino, saj ga najbrž ni kulturno umetniško društvo, ki bi zaigralo in predstavevalo toliko Tavčarjevih del, kot prav poljansko. Vedno so poskušali vse prikazati pristno, v domačem narečju in nekajkrat so jih celo povabili v osrednjo gledališko hišo in na radio in televizijo.

Tudi niso pozabili na Tavčarjevo rojstno hišo, za katero z veliko potrpežljivostjo in predvsem z izrednim spoštovanjem do velikega prednika skrbita sedanja lastnika Marija in Franc Tavčar. Gospodinja - Kosmova Manca je sama zbrala že lep kup dokumentarnega gradiva o pisatelju in Poljanah ter okoliških približnih koncem ostoletja. Vsakokrat, ko pride kdo na obisk, potegne iz predala stare kmečke mize šop razglednic z motivi Poljan, pa Tavčarjevo podobo in razglednice, ki kažejo prvobitni videz pisatelja.

ljeve rojstne hiše, ki jo je po pravih vodih ljudi, ki so jo poznali, našel poljanski slikar Ive Subic. Zraven še stare fotografije Poljan, izreki časopisov, pisma obiskovalcev in drugo.

Tavčarjevo rojstno hišo vsako leto obišče veliko ljudi, čeprav označena na nobenem prispodnem predvsem šolarjev iz vseh koncev Slovenije, le iz domače občine skoraj ne primeri, da bi šola nizirala izlet v Poljane.

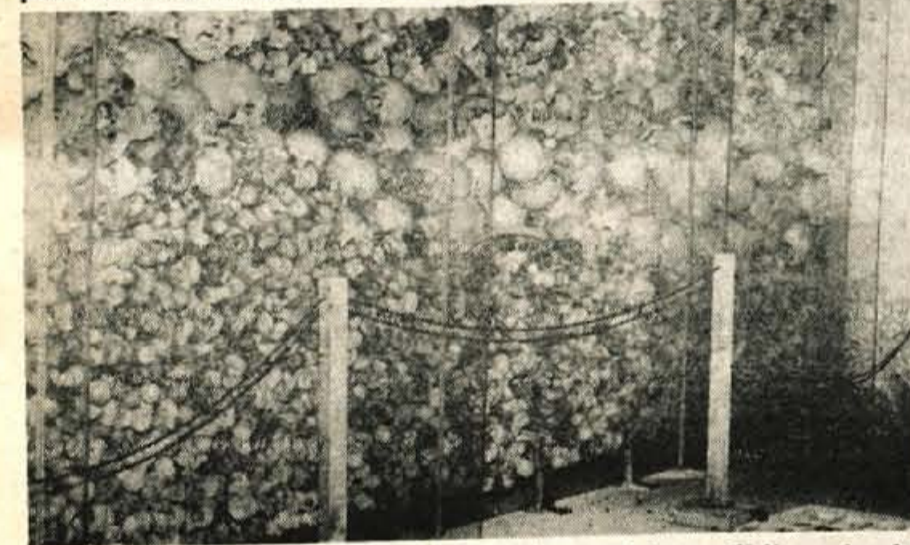
Slabše kot Kosmovi hiši se govori na Visokem. To polje je dvorcu dve leti, kar se je podri hlače tudi hiša že dolgo kaže, da je potrebna temeljitega popravila. Najprej so obnovili v okviru kulturne skupnosti, vendar se zadeve niso premaknile. Res pa je, da se v letu ali dveh ne da odpraviti, kar je bilo zamujenega zadnjih tridesetih letih, ko je bil odnosi dvorca vse prej kot pravi.

Nemara se bo sedaj le premaknilo v okviru programa za obnovo in vzdrževanje starih mestnih in vaških spomenikov, je predvideno tudi obnova Tavčarjevega dvorca. Fakulteta za arhitekturo in gradbeništvo bo do oktobra pripravila predlogo programske opredelitve Visoko. Na podlagi tega bo pripravljen program obnove, ki mora biti pripravljen tako, da bo Visoko dobilo v kulturi mesto, ki mu prispada.

L. Bogataj

Delavci iz drugih republik se pogosto šele čez čas vključijo v svoje novo okolje, zato je toliko bolj pohvalna poteza, če se aktivno vključujejo v kulturno dejavnost svoje okolice. Vučkovič Drago je v Sloveniji že pet let, doma je iz Gornje Sance iz Bosne, v Slovenijo pa je odšel v Ljubljano v tesarsko šolo, sedaj pa živi v Kranju.

Pesmi piše že zelo dolgo. Prve navdihne je iskal v ljudski poeziji svojega rodnega kraja. Sedaj pa opazuje svoje okolje, prizadenejo ga tragedije, posebno veliko pa je pisal v vojski. Ob smrti tovariša Tita so njegovo pesem objavili v dva tisoč izvodih. Napisal je že preko dvesto pesmi. Javno navadno ne nastopa, le

Kostišče, ki ga ponazarja razstavna postavitev, vsekakor najbolj mami radovednost, saj nas sunkovito postavi pred dejstvo o naši minljivosti. Drobne najdbe pa tankočutno pripovedujejo o ustvarjalnosti naših prednikov, o izvirnem kulturnem bogastvu, ki nas navdaja s ponosom.

Spomenik pod zemljo

Prvo zanimanje se je poleglo. Toda še vedno dosti obiskovalcev od vsepovsod prihaja v prehod med Titovim trgom in Tavčarjevo ulico v Kranju, kjer so koncem preteklega meseca odprli talni spomenik nekdanjega grobišča. Brez dvoma bi jih bilo še več, če bi pozornost mimoidočih pritegnile opozorilne table. Toda za ne bilo denarja, kot ga ni bilo za obširnejši vodič po razstavi pod zemljo, saj zgolj golemi podatki o preteklosti manj poudarjajo obiskovalcu premalo povedo.

Talni spomenik je torej pod zemljo in je edinstven že zaradi tega. Prekriva ga betonska plošča in le okrogla izbočena okna na tleh ter ograja izbočena okna na tleh ter ograja izbočena okna na tleh, na zunaj opozarjajo nanj. Odločitvi, da spomenik postavijo prav v prehodu med Titovim trgom in Tavčarjevo ulico, je botrovala možnost postavitve same ter izreden pomen najdišča prav na tem mestu, saj se prav tu nagnetli ostanke preteklosti iz različnih obdobji. Kot rdeča nit se vlečejo od časa Ilirov v 7. stoletju pred našim štetjem preko latenske, rimske in srednjeveške dobe do konca 18. stoletja, ko so tod nehali pokopovati in so pokopališče prenehali v sedanji Prešernov gaj. 2.500 let stara kulturno materialna dediščina torej, ki Kranj uvršča med pomembnejša slovenska arheološka odkritja.

Razstavna postavitev pod zemljo vas popelje v preteklost, slika kulturna obdobja, ki jih označujejo posamezne najde. Najstarejša naselbina sled in časi pokopov se lahko ogledate Ilirov in na razstavi si lahko ogledate najdbe in odkrivanje ilirskih žarnih grobov. V ilirski grobnici so našli tudi keramične ostanke posod iz leta 750 pred našim štetjem, pa ostanke ilirske keramične žare v grobu ter bronaste čolnčaste fibule, kakor pravijo sponki za oblačila, eni najbolj pogostih izkopavin v Evropi iz prazgodovinskih časov.

Bronast novček, bronasta sponka za spenjanje in okras oblačil, upodobitev Diane, rimske boginje lova na obrabeni stekleni ploščici prstana nas popeljejo v čas Rimljanov, v čas okrog začetka našega štetja.

Med pomembnejša slovenska odkritja pa se uvršča raziskano skeletno grobišče z 827 pokopi iz stolarslovenskega obdobja od 8. do 12. stoletja. Razkriva pogrebne ljudske običaje, socialni čut do pokojnih in subtilno vez med pokojnimi in živimi, v ozadju pa tudi družbeno eko-

nomske odnose. Ugotovljeno je, da je bila povprečna starost tedanjih prebivalcev tega starostno varnega naselja le 28 let, kar kaže na zelo nizko življenjsko raven in težko življenjsko dobo pa tudi na izjemno trdoživo vitalnost naših prednikov.

Arheologi so našli tudi številne grobne pridelke: lunciaste uhane, broške, obsenčne obočke, ogrice, prstane, železne nože, ki govore in dokazujejo našo ljudsko tvornost in smisel za oblikovanje. Imetje pri vsakodnevni noši so unikatne kulturne vrednote, ki se vključujejo v najzgodnejši čas slovenske zgodovine, še slomiti čas, ko so pisani viri še skromni in pičli. Najobsebniji del teh predmetov sodi v čas obstoja karantanske skupnosti in izjube njene neodvisnosti, do uveljavitve germanskega fevdalnega reda v 12. stoletju.

Močno pa je obeleženo tudi poznejše srednjeveško obdobje z značilnimi romaničnimi, gotičnimi, baročnimi in klasičnimi ostanki. Drobni predmeti odsevajo duh in kulturo časa, v katerem so nastali. S svojo obliko in izdelavo so vpeti v čas, govore o njem, če seveda znate prislunhiti. Prstan se na primer pojavlja skozi vse čase. Ko si boste ogledovali lepo oblikovan prstan iz davne preteklosti, ne boste mogli mimo ugotovitve, da ga je izdelal človek, ki ni prenesel grobosti, ki je imel izjemen smisel za oblikovanje.

Res, brez dvoma kostišče, ki ga ponazarja razstavna postavitev, najbolj mami radovednost, saj nas sunkovito postavi pred dejstvo o naši lastni minljivosti. Predmeti, ki so jih arheologi izrgali pripovedujejo o ustvarjalnosti našim prednikov, o izvirnem kulturnem bogastvu, ki nas kot majhen narod navdaja s ponosom. Vsakdo pač išče svojo preteklost, brska po njej, želi poznati svoje poreklo. Kolikor bolj je potrjena domneva o njegovi prisotnosti, toliko bolj njegovo lahko stoji na prostoru, ki je trdov.

Kranj se je torej uvrstil med pomembnejša arheološka odkritja. Njembovna zgodovina sega tja v stoletja pred našim štetjem. Kranjski plato je bil torej središčni prstan, kjer se je skozi tisočletja stekalo in prepletalo življenje. Brez dvoma je bil in ostal poseljen zaradi svoje naravna varnosti.

Na arheologe, ki so v kranjskem starem mestnem jedru, ob cerkvi, začeli kopati že leta 1953, je prav ta nakopičenost najdb naredila velik vtis. Z vsakim metrom so se odkri-

vali sledovi iz različnih razdobj, nam je dejal Andrej Valič iz Gosposkega muzeja, ki je po prekinitvi leta 1964 naprej vodil izkopavanje. Leta 1953 so namreč začeli kopati pred Prešernovim gledališčem našletbi na prve ilirske in slovanske najdbe. Naslednji poseg je bil v letu 1964, leto kasneje so kopali na vzhodni strani in nadaljevali vzhodni, nazadnje in prehodu, ki danes stoji spomenik. Izkopavanje so bila končana leta 1973.

Dvajset let so torej tekla izkopavanja, če ne štejemo prekinitev. Takišna je pač delo arheologov, ki delo samo zahteva prekinitev. Spomenikovo delo se takorekoč začne, ko arheolog poln nahrbtnik pride v muzej.

Nazadnje so torej kopali v prehodu, kjer danes stoji spomenik. Prav tu je bilo najdišče najbogatejše. Poleg grobišča so namreč odkrili tudi najdbe nekdanjih arhitektov, ki jih ponazarja razstavna postavitev pod zemljo. Odstranjeni zemeljski ostanki so razkrili spomenik del srednjeveške gotike pokopališke stavbe s popolnoma luno grobnico fevdalcev iz 12. stoletja Brdo pri Kranju. Ohranjena je grobna plošča za vzglavjem z vzhodno letnico 1475 (letnico dokončanja). Letnica je izklesana prav tako, kot jo je Skofjji Loki izklesal fresko Andrej. Iz podrobnosti se tako vidi, da je v svoji zgodovini Kranj omenil skriti vhod v kapelo, nje omenil skriti vhod v kapelo, res, arheologi so našli odprti skrivni vhod v steni ladje. Skrivni vhod so prihajali protestantje, brdski reformacijski so jim torej v času protestantske reformacije omogočili shajanje v skrivnih prostorih pokopališke stavbe. Domneva je torej zdaj potrjena in dokazana.

Med grobovi so odkrili tudi ostankе temeljnega zidu sakralnega prostora iz prve polovice 9. stoletja. Sredi njega so našli ognjišče, kar je nenavadna uporaba obrednega prostora. Ga je naredil človek, ki takšnega prostora ni imel odnosa, se je vanj zatekel v hudi stiski?

Na površinsko majhnem prostoru starega mesta je torej dve tisočletja in pol nastajalo, raslo, minevalo, spet raslo življenje. Odkrite podzemne najdbe, ki so se je je spet spet razkrivajo, kako se je govorila iz stoletja v stoletje. Govorila naši prehojeni zgodovinski prostori, lastni in izvorni, in za majhen narod toliko bolj pomembni.

M. Volčjak

Pisateljica Berta Golob je v knjigi »Sovražim vas« zbrala prgišče pretresljivih črtic, s katerimi razkriva stisko mladih fantov in deklet, ki jih je življenje pahnilo pod streho vzgajališča v Pred-dvoru.

Mame nimam

Takrat nismo bili v razredu. Hodili smo po hostah in iskali kostanj. Rekel je, da bo najlepšega dal... potem pa je utihnil in misli ni povedal do konca. Gozdovod diše po zdravju. Vračajo mir. Še izgubljena mladost bi se vrnila. Vsi smo bili srečni zaradi sonca, barv in vonja. On pa ne. Ni se zmenil za vrisč bošalcev. Ni se mogel znebiti žalosti. Moji učenci so sirote. Prišli so s ceste in vsi poznajo njeno smer brez konca. Ko smo se vračali, je bil poldan. -Vojko, kaj te boli? -Mame nimam. Včeraj je imel rojstni dan. Rad bi ji bil pisal. Rad bi se pogovarjal z njo. Zavlekel se je v kot in jokal. Komu naj piše? Kam? Vse življenje na valove reke, v prazno... Vojko nima ne matere ne očeta. Dal mi je roko, bolečo otroško dlan. Bilo je opoldne. Jesen je predla tanke pajčevine.

Oprostitev radijske in TV naročnine

Po krajšem premoru ponovno nadaljujemo s predstavitvijo knjižnice pravnih nasvetov za invalide, iz katere danes povzemamo pravico do brezplačne radijske in televizijske naročnine.

Po odloku o določitvi radijske organizacije, ki pobira naročnino, ter organizacij, organov za fizičnih oseb, ki ne morejo plačevati naročnine (po Uradnem listu SRS številka 45 do 73), naročnine za radijske in TV sprejemnik ne plačujejo: invalidi s sto odstotno telesno okvaro, ugotovljeno po predpisih o invalidskem zavarovanju, če so edini hranilci družine ali samaki in ne živijo v skupnem gospodinjstvu; invalidi z manj kot 100 odstotki, če prejemajo dodatke za pomoč in pomoč; slepi in ustanove za slepe; gluhi - za TV sprejemnike - če so edini hranilci družine in samaki, če ne živijo v skupnem gospodinjstvu; užitniki stalne družbene pomoči, ki jim jo dodeljuje družbenopolitična skupnost.

Odločbo o oprostitvi plačevanja radijske in televizijske naročnine ustreznih dokazilih izda zavod RTV Ljubljana.

Brezplačni pregledi

Avto-moto zveza Slovenije tudi v letošnjem letu za voznike osebnih avtomobilov opravlja brezplačne preventivne preglede v tehničnih bazah AMZS od meseca avgusta do konca decembra 1981. V Ljubljani te preglede opravljajo od peto do sedmo soto od 13. do 18. ure, v Kranju pa vsako tretjo in peto soto od 13. do 18. ure.

Dolej je bilo pregledanih skupno 431 osebnih avtomobilov, od tega 189 pa z različnimi pomanjkljivostmi: 17 odstotkov na napravah za upravljanje, preko 38 odstotkov na svetlobnih in signalnih napravah, 16 odstotkov na napravah za upravljanje, 7 odstotkov na gumah in kole- 18 odstotkov na podvozju in v dodatni opremi in tako dalje. Navedenih podatkov, da je od 1.431 vozil 189 s različnimi pomanjkljivostmi, ni izkušnje kažejo, da se vozniki odločajo za tehnične preglede v glavnem, kadar je z le-timi vozili namenjena tudi za vožnjo v tujino.

Poleg z navedenih pregledov opravlja AMZS v dogovoru z društvi letno tudi preglede osebnih avtomobilov s posebej opravljenim tehničnim kombiniranim v bolj odročnih krajih.

Z navedenimi akcijami, za katere pri voznikih veliko zanimanja, »tehnično zavest« voznikov, da za varno vožnjo ni dovolj vozilo le enkrat letno pripremo na tehnični pregled.

V mednarodno leto invalida se vključuje z akcijo brezplačnih testov osebnih avtomobilov za invalide. Brezplačni tehnični test svojega avtomobila invalid opravi vsak delavnik od 8. do 18. ure v tehničnih bazah v Ljubljani, Mariboru, Otoč- ni, Celju in Kranju.

Slepi in slabovidni v statistikah

Od 2323 slepih, organiziranih v 2323 društev slepih in slabovidnih Slovenije, jih je 421 v občinskem društvu v Kranju. Oziroma na starost je največ slepih nad 60 let, na Gorenjskem 155; najmanj pa med sedmimi letnimi leti, mlajših pa na Gorenjskem ni. Poleg slepote je 78 članov društva dodatno prizadetih. 24 je takih, ki jim dodatno spremlja še fizična invalidnost, devet jih je s poškodovano sluhom, sedem z napakami na vidu, največ pa je tistih z vidno prizadetostjo v duševnem razvoju. Vidna slepih je delovnih invalidov, kar 125.

Devet se jih usposablja po različnih ustanovah, in sicer 5 v delovnih šolah za slepe, dva v delovnih srednjih šolah in gimnazijah, dva pa na višjih, oziroma visokih šolah, en sam je nespособen za šolanje. Med zaposlenimi prednjačijo telefonisti, ki jih na Gorenjskem 38. V neposredno proizvodnji je 19 slepih, 22 jih zaposlenih v delavnicih pod različnimi pogoji, štirje so fizično prizadeti, štirje prostovoljni delavci, pa je kmetov.

35 let Zveze slepih in slabovidnih

Dvojno obeležje

Edina tema, ki obstaja, je neznanje... (Shakespeare)

Ljubljana - Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije, ki v svojih vrstah združuje kakih 2323 članov, letos hkrati z mednarodnim letom invalidov praznuje tudi 35. obletnico svojega dela. Eden od ustanoviteljev, dr. Anton Kržišnik, tedanji minister za socialno politiko v slovenski vladi, jim je takole spodbudil uvodne korake: »Od vaše prizadevanosti je odvisno, koliko bo vaša organizacija uspešna.« In res se je v več kot tih desetletjih dela in prostovoljnega prizadevanja številnih članov pokazalo že marsikaj. Široka paleta dejavnosti že od vsega začetka odlikuje organizacijo, največji poudarek pa je seveda dan temeljnemu socialno-ekonomskim vprašanjem članov. Tudi letošnje prejetu zlato priznanje Osvobodilne fronte dokazuje, da zveza ni formalna organizacija, pač pa je njeno delo široko znano tudi zunaj njenih okvirov.

Glede zaposlovanja, ki je ena osnovnih dejavnosti organizacije, je v Sloveniji že mnogo storjenega. Dosežena je kar 25 odstotna zaposlenost glede na članstvo, s čimer je jugoslovansko 19 odstotno povprečje precej preseženo. V Sloveniji je zaposlenih 300 slepih, 800 pa jih uživa pravice iz minulega dela. Večinoma se zaposlujejo kot telefonisti, teh je kar 268 - prelo enajstimi leti je bil izglasovan zakon o prednostnem zaposlovanju slepih telefonistov - vse bolj se člani odločajo za poklic fizioterapevta, zaposlujejo se tudi kot pravniki ali v prosveti, nekaj jih vzame proizvodnja, minimalen pa je odstotek samostojnih obrtnikov. Možnosti za poklicno odločitev slepega so dokaj borne, vendar je od novega zakona o usmerjenem izobraževanju in izobraževalnega procesa sploh v prihodnje pričakovati razširitev teh možnosti. Zveza se že dolgo bori, da bi svojim članom zagotovila kaj več kot zgolj te tradicionalne, pa dokaj omejene prilike za zaposlitev. V svetu se slepi že lahko ukvarjajo z za nas novim poklicem programerja, pa tudi sicer je za desetmilijonsko populacijo slepih v svetu, predvsem na zahodu, nekoliko bolj posrebljeno na tem področju. Težnje, da bi slepih ne zaposlovali, pač pa bi jih odpravili z različnimi podporami, so neopravičene, kajti zaposlenost pomeni zanje ekonomsko samostojnost in vrnitev v okolje, kjer tudi slep more polnopravno živeti in sam skrbeti zase.

Socialnozdravstvena dejavnost se ukvarja pretežno z zagotavljanjem socialne varnosti družin ter pripravljanim letovanjem in oddiha. Ker imajo slepi premajhne možnosti za

zdraviliško in klimatsko zdravljenje - oproščeni so le plačila zdravstvenih uslug, hotelske pa mora plačati zase in za običajnega spremljevalca sam in je tako cena pretirana - so zanje postavljeni posebni domovi oddiha; letujejo v Izoli, Piranu, Črvarju ter na Okroglem pri Kranju.

Poleg klasične kulturne dejavnosti - kulturno prosvetne skupine pri posameznih medobčinskih društvih, »Pevski oktet slepih Slovenije« - se Zveza ukvarja z vso založniško dejavnostjo za slepe. Poleg bogato založene knjižnice v Braillovi pisavi obstaja tudi fonoteka s posnetki »zvočnih knjig« in časopisov na trakovih in kasetah. Snemajo tudi strokovne knjige in učbenike za 49 svojih članov, ki študirajo. Za tiskanje knjig v »braillici« imajo lastno tiskarno, za dopolnjevanje fonoteke pa tehnično izpopolnjen studio in 30 prostovoljnih sodelavcev, čitalcev. Pomoč raznih sodelavcev ne predstavlja nobenih težav, večji je problem s tehnično opremo, ki jo v celoti uvažajo. Z nepogrešljivo opremo za tiskarno so se pred kratkim oskrbeli, vendar je bilo potrebno veliko napora in osebnih prizadevanj stalnih prostovoljnih sodelavcev Zveze. Razen popolne tonske opreme potrebujejo tudi vse pripomočke za vsakdanjo uporabo, Braillove pisalne stroje, magnetofone, optakone za branje črnega tiska...

Tudi na športnem področju slepi ne mirujejo. Poleg teka, atletike in ostalih klasičnih veščin, se slepi rekreirajo predvsem v igri z zvonečo žogo, plavajo, šahirajo, planirajo. Šport za slepe ni vrhunski šport, pač pa je prvenstveno namenjen temu, da človeku vrne sposobnost orientacije, večjo sposobnost gibljivosti po vseh terenih, da je prizadetemu človeku čim manj videti, da je slep.

S citatom iz Shakespeara, ki so si ga slepi izbrali za svoj življenjski moto, dokazujejo, da jim slepota ni nobena tragedija, da jo sprejemajo in skušajo z njo živeti. V okviru svoje organizacije pa skušajo doseči, da bi bilo to življenje kar najbolj bogato in duhovno popolno, kar najbolj integrirano v siceršnje družbeno življenje in kar se da pravično.

Letošnje leto državnih jubilejev, mednarodnega leta invalidov in petintrideseta obletnica Zveze, organizacije še dodatno obvezuje k delu in beleženju novih rezultatov. Zato bo to leto mejnik v njihovi dejavnosti, začetek mnogih akcij, ki bi olajšale življenje slepim v tej družbi.

D. Z.

Praksa potrjuje, da je pes najboljši človekov prijatelj

Če bi tole vsebino namenili pisarju o človeku, bi zapisali, da gre za »humano« opravilo, ker pa odgovorno dolžnost vodenja slepega opravlja pes, lahko to imenujemo le zvestoba štirinožnega prijatelja.

Ko na cesti opazujemo slepega, ki ga vodi pes, je na zunaj vse videti dokaj enostavno. Vendar gre dejansko za tesno usklajenost obeh, ki jo je treba doseči s pravo vzgojo in šolanjem.

V kinologiji veljajo natančna pravila, kakšen mora biti pes, ki vodi slepega, vse od starosti, velikosti, pasme, do procesa šolanja in skupnega sožitja. Višina psa je nekako med 50 in 65 centimetri, po velikosti mora štirinožec seveda kar najbolj ustrezati velikosti uporabnika. Premajhen pes namreč ne vodi dovolj zanesljivo mimo ovir, prevelik pa je lahko zelo neokreten. Za šolanje pridejo v poštev psi, stari med 12 in 18 meseci, ko so dokončno fizično razviti in tudi psihično že dozorevajo. Preden psa vzamemo v šolanje, je treba testirati njegovo inteligenco, trdnost njegovih živcev, indiferentnost v prometu, brezbriznost do drugih živali in ljudi, mirnost in potrpežljivost. Tem pogojem, ki se zahtevajo od vodnika slepega, v največji meri ustreza pasma labradorja retriverja, katerega lepe dosežke kažejo številne izkušnje tudi v slovenskem prostoru.

Tako kot za psa veljajo določeni pogoji tudi za človeka, ki ga pes vodi. Slepca oseba mora najprej s psom vzpostaviti kontakt, potem skupaj opravljata vaje, ki jima bodo

kasneje v življenju pomagale. Bodoči vodnik mora biti sposoben živeti tako rekoč neodvisno od drugih oseb, se v tem odnosu do živali, ki ga vodi, kar najbolj zanesti nanjo in s tem tudi nase. V času uvajanja se slepi pouči o vseh potrebnih značilnostih svojega pomočnika, o njegovi anatomiji in duševnosti, pa o povsem tehničnih napotkih, ki so neogibni za »skupno« bivanje - čiščenje, oskrba in podobno. V času uvajanja morata biti pes in slepa oseba kar največ skupaj, dvakrat dnevno pa opravljata tudi vaje v »vpregi«, kjer se pes nauči pravilno hoditi po cesti, reagirati v križiščih, se izogibati ovir, se navajati vstopati v prometna sredstva...

Vse usposabljanje vodi inštruktor, ki mora dobro spoznati oba svoja »učenca«, psa in njegovega varovanca. Pogoj, da dobro izšola psa, je namreč ta, da pozna tudi razmere slepe osebe, njegovo življenjsko okolje, naravo njegove slepote, dnevne proge slepega v njegovem rojstnem kraju in podobno. Šolanje poteka s pomočjo bele palice in z modernim elektronskim aparatom za orientacijo.

Šolanje psov, ki naj vodijo slepe, pomeni veliko odgovornost, kajti za osebo, prizadeto na vidu, odslej pes pomeni njegovo orientacijo, njegovo neodvisnost od dobre volje drugih ljudi, skratka nekaj nadomestek za izgubljen vid. Po drugi strani pa je že samo prijateljstvo živega bitja dovolj, da se tak človek ne počuti več samega.

Marjan Dvorčak

Razstava likovnih in ročnih del škofjeških invalidov - Društvo invalidov Škofja Loka je po lanskem zgledu koordinacijskega odbora društev invalidov Gorenjske pripravilo razstavo likovnih in ročnih del svojih članov. Kakih trideset najboljših del je razstavljenih v galeriji na loškem gradu, med njimi gobelini, čipke, makrameji, tapiserije in druge ročne tehnike, s katerimi se ukvarjajo invalidi v prostem času. Razstava je spodbuda ustvarjalnosti teh ljudi in hkrati dokaz, da kljub svoji telesni prizadetosti zmorejo tudi zahtevna dela, ne ravno umetniške vrednosti, zato pa polne prizadevanja in topline. - Foto: N. Vrbinč

Podružbljanje invalidov

Tržič - S problemom invalidnosti se človeštvo srečuje tako dolgo, kakor je staro njegovo proizvodno prizadevanje. Načela in vrednote naše družbe so precej spremenila njihov položaj, saj se problem invalidnosti podružblja, invalidi so vključeni v delovni proces, da lahko razvijajo lastno kreativnost in prispevajo svoj del k družbenemu napredku. Pomembno vlogo imajo pri vključevanju invalida v družbo tudi njihova društva. Stane Perko je predsednik tržiškega društva invalidov.

V Tržiču je včlanjenih v društvo okoli šeststo invalidov. Invalidi v organizaciji društva odhajajo na izlete (trenutno pripravljajo izlet na Jezersko in Gosposvetsko polje), že nekaj časa pa se pripravljajo na obisk Hiše cvetja na Dedinju. Predvsem pa želijo pomagati takim, ki so

socialno šibki, osamljeni in ki bi se jim dalo pomagati s klimatskim zdravljenjem, ki pa ga sami finančno ne zmorejo. Večkrat so že čutili potrebo, da bi svojim članom pomagali tudi pri nakupu ortopedskih pripomočkov, vendar zaenkrat je to še težko. Njihova glavna skrb v tem obdobju pa je povezava s tržiškimi delovnimi organizacijami. Skušajo uvesti aktivne po TOZD in po krajevnih skupnostih. Poskušajo dobiti čim bolj natančne podatke o stanju v kolektivih in da bi poskušali sodelovati pri problemih invalidov po posameznih tovarnah. Sami priznavajo, da je bila njihova dejavnost nekaj časa v zatišju, sedaj pa se zopet bolj aktivno lotevajo problemov. Pomembno je omeniti, da nimajo finančnih problemov, saj glede na njihov program dobijo dovolj sredstev od republiške zveze, socialnega varstva in še nekaj drugih virov. Perko je povedal, da z zelo zelo dobro sodelujejo, prav tako pa z ostalimi društvi po Gorenjski. Zavedajo pa se, da bi svojo dejavnost morali še razširiti. Vsako leto je več delovnih invalidov, precej je tudi mladih ljudi. Na Gorenjskem obstajajo šole s prilagojenimi programi, kjer se invalidi lahko usposobijo za poklic. Pomembno pa je tudi, da se problem invalidnosti javno obravnava.

»Pomembno je, da se o tem piše, seveda pa je pomembna objektivnost tega, o čemer se piše. Naša družba je v tem pogledu zelo humana, z napredno zakonodajo, tudi ljudje nas poskušajo razumeti, vendar je ravno tu bistvo, namreč, da nas težko razumejo. Pogosto se srečujemo s psihološkimi konflikti,« razmišlja Perko.

»Prav je tudi, da v mednarodnem letu invalidov tudi res marsikaj praktično prispevalo za lažje življenje. Tako pogosto gradbeniki že upoštevajo naše predloge pri gradnji stavb, čeprav smo tu šele na začetku. Pomembno pa je tudi, da posamezne humanitarne organizacije dobro sodelujejo med seboj. V Tržiču je posebno uspešno sodelovanje med nami in rdečim križem, nekaj manj z vojnimi invalidi, bilo pa je tudi nekaj skupnih akcij. Vsekakor pa bomo morali v prihodnosti še veliko narediti.«

Invalidi so del naše družbe, najbolj pomembno v praktičnih medčloveških odnosih pa je to, da se trudimo za tisto, kar je najtežje: da jih razumemo.

M. Fornazarič

Zvest, potrpežljiv, neobčutljiv za zunanje impulze, z izredno razvitim vonjem je labrador retriver, najprimernejši pes za vodenje slepe osebe.

ANDREJ ŠTREMPELJ LHOTSE 4

Potem, ko smo še nekajkrat zašli in se ločili od glavne poti, smo kmalu prišli na vrh. Razgled je bil slabši kot smo pričakovali. Vsi hribovi so bili v oblakih, nad katemandujsko kotlino pa so bile tanke maglice. Tako se od vsega pohoda najbolj spominjam bolečin v nogah, ki so me spremljale še dolgo na poti proti Lhotseju.

Nazaj grede smo prišli v Budhanilkanto v največji vročini. V bližnji hiši smo se nacejali s Coca-Colo. Našo pozornost so vzbudili ljudje, ki so bili začuda vsi potreseni z rdečo barvo. Poleg tega so se še kar naprej potresali z njo in se obmetavali z balončki, polnimi vode. Aleš je povedal, da je danes praznik barv. Zato tudi niso vozili avtobusi. Hočeš nočeš smo morali oditi peš. Petnajst kilometrov po vročem asfaltu v popoldanski vročini se mi je zdelo dolgih kot večnost.

Kakor hitro smo prišli do prvih hiš v predmestju, smo bili v stalni nevarnosti, da nas prebarvajo na rdečo in potem še polijejo z vodo. Nevarnost je grozila od vsespovsod. Na srečo smo trije dobili taksi in se odpeljali v mesto. Tudi sedeži v avtomobilu in taksisti so bili rdeči. Okna smo morali imeti zaprta, sicer bi gotovo dobili kako bombo. Tudi od kosila v Express house smo se peljali s taksijem. Na vrhu pred hišo smo se oddahnili. Vendar prekmalu. Domač služabnik in sosedov mulec sta se obmetavala z vodnimi izstrelki, ki so neprestano švigali nad našimi glavami in nas ogrožali.

Na slednjega dne smo zopet odšli na letališče. Ob šestih bi morali biti že tam, vendar avtobusa, ki smo ga naročili prejšnji dan, ni bilo. S težavo smo po mestu nalovili sedem taksijev. Zamudili nismo ničesar. Komaj smo vso kramo znosili iz taksijev v letališko zgradbo, že nas je zastopnik Mountain travel, ki skrbi za transport, obvestil, da danes poletov v Luklo ne bo, ker so na letališču luže. Kot bi nas polil s kropom. Sicer kialo jutranje vreme je postajalo vse lepše. Posijalo je celo sonce. Zato smo ostali kar na letališču. Posedli smo okrog nahrbtnikov in čakali. Aleš je medtem letal od človeka do človeka. Vrtal je in vrtal, se pogovarjal s piloti in jih nekaj prepričeval.

Potem se je pojavil Vik. To je Švicar v službi RNAC. Švicarji ga imajo tu kot nekako živo reklamo. Možak, majhne postave in sivih las, s temnimi očali je namreč odlični pilot. Pilatus porter, majhno osemsežno letalo, postane v njegovih rokah pravo čudo. Letalo je švicarske izdelave in se je na gorskih letališčih v Nepalju najbolj obneslo.

Na to, da so v Lukli na pristajalni stezi luknje, je samo odmahnil z roko. Bom poizkusil. S polnim letalom plina za japonski hotel blizu Kunda je zapustil Kathmandu. Čez eno uro je varno pristal v Lukli. Potem so se opogumili tudi ostali piloti. Promet je stekel. Ob treh popoldne smo bili že vsi zbrani v Lukli.

Polet s Pilatusom je svojevrstno doživetje. Včasih smo leteli tik nad gorskimi prelazi, drugič spet visoko nad razpenjenimi rekami. Posameznim oblakom smo se v loku umikali levo ali desno. Imel sem občutek, kot da bi vozili slalom. Nad Luklo smo napravili krog, da si je pilot, s košatimi, navzgor zavihanimi brki, ogledal pristajalno stezo. Potem smo varno, čeprav trdo in poskakajoče pristali.

Dava Gyalzen, naš sirdar, nas je lepo sprejel. Na prvi pogled ob prvem srečanju je name napravil dober vtis. Je srednje velike postave, precej frajersko nastavljen, z dolgimi lasmi in majhno, predvsem pa redko črno brado in brki. Na hitro je bil podoben igralcu Charlesu Bronsonu.

Se istega dne smo v spremstvu nosačev in dveh Šerp prišli v Phakding. Pot je glede na tisto izpred dveh let precej širša. Na več mestih jo še vedno gradijo. S sila primitivnim orodjem delavci razbijajo kamenje. Precej je tudi ženak, ki pot nasipajo s peskom ali prstjo. Vse nosijo v koših, seveda s trakom preko glave, kot je njihova navada.

Zjutraj je Beni poskrbel za zabavo, ki je bila zanj precej nevarna. Ne vem zakaj se ni umil pri »pipi« pred hišo, kjer smo spali. Sel je k reki. Na strmi in gladki ploči mu je spodrsnilo. Počasi in nemočno je zdrsel v deročo reko, ki ga je takoj pograbila in odnesla. Le sreči se lahko zahvali, da je bila nedaleč od zdrsa hrupava skala. Oprjel se je in s težavo pripeljal ven. Do kože premočen se je tresel kot šiba na vodi. Deroča ledeniška reka je imela kake štiri stopinje.

Strmina pod Namche Bazarjem se mi še zdela ne vleče tako kot prvič. Med pogovorom pot hitro mine. Srečujemo nosače, ki so otovorjeni kot mule. Eni naprimer nosijo dva metra dolge deske in to po pet ali šest skupaj. Višje na pobočju, kjer jih zajame veter, imajo s temi težkimi in nerodnimi tvorci precej težav. Tako sem prišel, čeprav malo jezen, do ovinka nad Namchejem. Tu se južna stena Lhotseja prvič prikaže v vsej svoji veličini. Od daleč izgleda še bolj mogočna in nedostopna.

Ze zgodaj popoldne smo se vsi zbrali v lodžu ob Thiangbochejskem samostanu. Lame so nas povabili na ogled te zanimivosti. V notranjosti je precej mračno. Soba je vsa poslikana. Izpod stropa visijo številne tanke. To so slike na platnu, ki so podobne našim banderam. Ena od sten je v bistvu samostanska knjižnica. Razdeljena je v številne predale. V vsakem predalu je po ena knjiga. Te knjige so zelo stare. Napravljene so tako, da so številni listi stisnjeni med dve deščici, vse skupaj pa je zavito še v tanko tkanino. Druga stena je vsa poslikana. Na sredi je majhen oltar s tremi kipi, od katerih poznam le kip Bude. Po sobi so obešeni številni bobni različnih velikosti. Ob strani je vpisna knjiga, kamor se vpisujejo obiskovalci. V navadi je, da vsakdo samostanu daruje nekaj denarja. Naša odprava je dala petsto rupij. Kasneje pa se je Alešu zdel ta znesek premajhen in je nesel še tisoč rupij. Lame seveda pazijo, da v samostan povabijo le take ljudi, ki imajo nekaj pod palcem.

Thiangboche.

Verjetno je bilo tistih tisoč petsto rupij vzrok, da so nas menihi za naslednji dan povabili na tee party. Ob sedmih zjutraj sem prvič slišal glasbo iz Thiangbochejskega samostana. Stali smo na travniku pred lodžem in čakali na sončni vzhod. Sonce je najprej obsvetilo vzhodno pobočje Lhotseja, potem pa je sramežljivo pokukalo izza Amaj Dablama. Tedaj so se iz majhnega stolpca na gompi, tako imenujejo domačini samostan, najprej oglasile majhne činele. Takoj za njimi so zadoneli rogovi. Njihov zamolkli ton skupaj s pozvanjem »činele« imenitno sovpadajo z veličastno okolico. Res enkratna harmonija.

Ob osmih smo odšli v gampo. Lame so nas posedli okrog nizke mize v majhni izbi. Najprej so nas postregli s čajem in pecivom. Čaj je bil seveda z mlekom in jakovim maslom.

namen je namreč ministrstvo za propagando NDH izdalo posebno brošuro, ki je govorila o dokončnem uničenju partizanske trdnjave na Kozari. Komandant odreda Šoša je poslal temu ministrstvu uradni dopis odreda s prošnjo, »naj pošljejo na označeni naslov 1500 izvodov brošure »Kozara – grob partizana« (takšen je bil namreč naslov brošure), da bi partizani na Kozari brali, kaj o njih piše. Odgovora seveda ni bilo. Pač pa je ustaška propaganda kmalu spremenila ton, ko so se ponovno začele naše akcije. Poročilo banjaluškega (ustaškega) gorskega združenja z dne 9. septembra 1942 med drugim navaja:

»Po čiščenju (Kozare) so bile glavne partizanske sile uničene, vendar se je njihov del, tako imenovana elita z voditelji na čelu potuhnila in sedaj ponovno stopa v akcijo. Partizanske skupine, ki so bile razpršene, se ponovno organizirajo in stopajo v akcijo. To dokazuje, da vprašanje Kozare še ni dokončno rešeno.«

Res je, vprašanje Kozare še ni bilo in tudi nikoli ne bo rešeno, kot si je to sovražnik zamislil. Po gričih in poljih Podkozarja so se naše enote ponovno spopadale s sovražnikom, čistile teren in postopoma vzpostavljale stanje, kakršno je bilo pred ofenzivo. Sovražnik je postajal oprezen in se vedno manj podajal v vasi. Tako se je osvobodeno ozemlje ponovno utrjevalo in širilo. Tisti del prebivalstva, ki se je ob

IZIGRANA SMRT IN SUŽNOST Martin Prešeren

»Glück – Heil Hitler – eks!« Odgovorili so s »Heil« in nagnili koleni v hipu je vino končalo v njihovih grih. Kozarci so se trdo prilepili mizo. Helmutov kozarec pa se je razbil, da so črepinje glasno zažvenele in zletele po kotih. Helmuta je pograbil bes, zgrabil je liter z ostalo pivom in ga treščil proti vratom z vzklikom »Heil und Sieg«. Odreventoni Toniju, ki mu je liter letel mimo glave, pa je zavpil: »Noch zwei Liter!« Nato se je glasno zarežal in se ob steni drsajoč sesedel na klop, stisnil branečo se Eriko in jo po mesarsko poljubil.

Toni je vstopil s »štefanom« vina v roki, v drugi pa je držal metlo. Tero je počistil gostinsko sobo črepinj.

Družba je še pozno v noč popivala in se prsila o svojem junaku razbijanju kozarcev in petju nemških pesmi. Pijani Helmut se je poskušal nekajkrat dvigniti s klopi, kar pa mu ni uspelo, vedno je ob steni nazaj na svoj sedež, glava pa mu je vsakokrat padla globoko na prtem pa so letele iz njegovih ust kletve, katerih pa ni nihče razumel, ni nihče poslušal, saj je vsak imel svoje težave. Josef je na mizo naslonil od pijanosti zaspal, goreča cigara pa mu je padla iz rok in žgala nos. Prt. Fric in Karl sta od sebe dajala nerazumljive glasove in se poskušali približati gostinskim vratom. Toni se je opotekal skozi vrata v kuhinjo se tam sesedel na zaboj za drva, ki je stal poleg štedilnika in si podprl težko glavo. Vse se je vrtelo okrog njega in tudi oči ga niso ubogale, videl po dvoje. Hans je obsedel na svojem stolu, kot bi ga nevidna prilepila, oči je imel zaprte, bil je bel kakor mrlič in sline so se mu cedile ust. Erika je buljila v neznanu, »kamerada« iz onstran meje pa sta nekoliko poprej odmaknila k sosednji mizi in spokojno zaspala.

»Zumm Teifel nachmol,« je rjul Helmut, ko je ponovno poskušal s dviganjem iz klopi. Končno se mu je posrečilo, nekaj časa se ga držal za mizo, nato pa je zakolovratil proti vratom in se naslonil nanj. Tem pa je zavpil: »Toni, komm her!« Toni se je nekajkrat poskušal dvigniti z zaboja pri štedilniku. Končno mu je le uspelo.

»Bitte herr Helmut,« je zarigal.

»Niks bitte – gemma schlafen!« je mlatil z jezikom Helmut.

Toni se je končno le prizibal iz kuhinje in pomagal Helmutu, da se spravil do ležišča. Helmut je padel na ležišče kakor klada in obmuro zaprtimi očmi, zadovoljen sam s seboj, Toni pa je odtaval držeč se nazaj v kuhinjo. To noč je prej monolitna družba spala razbita, po kochi, tudi v gostinski sobi. Josef je še vedno sedel na svojem starem pri mizi z rokami potegnjen preko nje, glava pa je bila na mizi. Spal je močno hrčal. Njegova prejšnja soseda sta si nekje poiskala svoj odtavalna sta še pred Helmutom v neko stransko sobo. Erika se je potepala po klopi, Hansu pa je glava globoko padla na prsi, roke so mu visle telesu, kot ne bi bile njegove, iz ust pa se mu je še vedno cedilo pr zaužito pivo in vino. Toni je prespal na zaboju za drva ob štedilniku, in Karl pa sta odtavala z veliko težavo po stopnicah na skupno ležišče.

Petrolejka v gostinski sobi je brlela in dogorevala, dokler je bilo petroleja v njej, nato pa je počasi ugašala, dokler ni nastala popolna

Jutro je bilo oblačno in po nebu so se valili težki oblaki polni dežja. Sredine mogočnega Stola je že segala gosta megla in se trgala preko njega še ne zakritega Nemškega vrha. Zeleniška kočja je brez življenja stala prijazni zeleni jasi. Ob tej uri se je vsako jutro iz dimnika prikazal bel dim jutro ni kazal življenja. Tudi naoknice so bile še zaprte, kakor spečega človeka v spokojni tišini.

V poznih jutranjih urah se je prvi predramil oskrbnik Toni in v kuhinji postavil na majave noge. Toni je bil visoke postave, pravi šport tip z ogorelim obrazom in temnimi gladkimi lasmi nazaj počesanimi in sredi rahlo vidno prečko. Njegove oči so bile temne in prodirne. Bil naravno inteligenčen in spreten pri vsakem delu, simpatičen in priljubljen med obiskovalci zeleniške kočje. Med vrati kuhinje se je pojavila Erika, vsa tresoč od mraza in prosila Tonija za kozarec vode in toplo čaja. Toni je odprl oknice, nato pa je brskal za kosom lesa po pepelnem štedilniku, da ga očisti. Za Eriko se ni dosti menil, ko je sedla v kuhinjski mizi, le ogledoval jo je od strani, tako da Erika ni opazila. Erika je koruzno svetlih las, ki so ji segali skoraj do ramen, podolgovatega obraza modrimi očmi, oblečena v bavarski dirndel in z belimi nogavicami. Glava na obrazu so ji kazale preko petintrideset, bila je neinteligentna, nesimpatična. Moškimi je prišla prav le v nočnih urah samo za trenutek potrebo, ob belem dnevu pa je ostajala sama, zadržana in nedostopna. Bil najbolj moralne žene arijske rase, katero je nešteto pogrevala sosedah in slučajnih družbah.

Štedilnik je veselo zagorel in pričel oddajati prijetno toploto. Erika je presedla na zaboj za drva k štedilniku in si ogrevala svoje premrle roke. Ko se je ogrela, je odšla na dvorišče h koritu, se umila in si uredila lase. Ko se je vračala v kočjo, je pri vratih srečala mladega, simpatičnega Helmuta oblečenega v irharice z zelenimi naramnicami, belo srjako, ogrnjeno preko sivo tirolsko jopo. Oči so mu bile rdeče od neprespane noči, dimno vroče zaužitje alkohola. Ob srečanju z Eriko je Helmut le pozdravil »Guten Morgen«. Erika se je razočarana zavlekla v zatohlo gostinsko

BRANKO BABIČ

30

NA KOZARI

Nastala je grobna tišina, on pa je začel recitirati »Stojanko«, majko Knežepoljko«, pesnitev, ki jo je sestavil takoj po ofenzivi, ko so bila doživetja še popolnoma sveža. Njegov gromaki glas je mogočno odmeval med nami, se odbijal od dreves, zaplaval čez Knežepolje in se v svojem odmevu zopet vračal na Kozaro. Recital je počasi, s poudarkom in globokim čustvom. Pel je pesem o »Stojanki, majki Knežepoljki«, ki je izgubila svoje tri sinove in ki jih objokuje, govori o žrtvah in junakih Knežepolja, kliče na maščevanje in v boj proti »dušmanu«, obenem pa izpoveduje svojo predanost narodnosvobodilnemu boju in revoluciji. Vse nas je prevzelo. Nihče ni mogel premagati čustev, ki so v vsakem izmed nas prekipevala ob pesmi, ki je govorila o nas in o drugih domačih, o strašnem boju, ki smo ga pravkar preživeli, o pustem Knežepolju, ki je klicalo človeške roke, da bi pobrale ponujene sadove. Ob pogledu na prazno Knežepolje je pesem še bolj zaživela v vsej svoji tragiki in veličini. Ta pesnitev, ki je nastala sredi burnih vojnih dogodkov, sredi stra-

hot, junaštev in žrtvovanja ljudstva Podkozarja, je mogočno prevzela tudi pesnika samega in je nedvomno ena najlepših duhovnih stvaritev iz naše narodnosvobodilne vojne in ljudske revolucije. Ljudska domišljija je pozneje skvarila legendo, kako se je tedaj Skenderjev glas slišal celo v Bosansko Dubico, kjer naj bi se ljudje zaustavljali na ulici, poslušali in se spraševali, kaj se dogaja na Kozari.

KOZARA SPET OŽIVELA

Ko smo na novo uredili vojsko, ji določili naloge, so se enote razšle na svoje položaje. Bataljoni so prejeli nalog, naj v prvi fazi predvsem nadzorujejo teren in se postopoma spuščajo v vasi ter preganjajo manjše sovražnikove skupine, ki prihajajo tja ropat. Tako so ponovno zaživele akcije kozarskih partizanov in to komaj dober mesec dni po veliki sovražnikovi ofenzivi, ravno tedaj, ko se je ustaška propaganda širokoustila, da je s partizani na Kozari konec. V ta

preboju rešil iz obroča, se je polagoma vračal na svoje domove. Domov pa so prišli tudi tisti, ki so se uspeli ogniti sovražniku, ko je prečesaval Kozaro. Nekoliko pozneje so se posamezno ali v manjših skupinah začele vračati ženske, ki jih je sovražnik pošiljal na prisilno delo na nemška veleposrestva v Slavoniji. Te ženske, med katerimi je bilo mnogo mater, ki so jim brutalno odvzeli otroke, so kjub bolečin ali prav zaradi nje bežale s prisilnega dela in se priključevale slavonskim partizanom, se tam borile in bile celo med organizatorji osvobodilnega gibanja v Slavoniji. Zdaj so se po partizanskih poteh postopoma vračale na Kozaro. Nekaterim je uspelo zbežati iz koncentracijskega taborišča ali s prisilnega dela, kamor so jih pošiljali ustaši. Tako je Podkozarje ponovno oživljalo. Čeravno je bilo število tistih, ki so se vrnili, še majhno, so ti ljudje dajali življenjski utrip.

Dne 26. avgusta 1942 so borci IV. kordunske brigade med akcijo na Plješevici v bližini Jastrebarskega izkoristili priliko, ko v taborišču ni bilo večjih sovražnikovih sil, in vpadli vanj in rešili nekaj sto otrok. Odpeljali so jih s seboj najprej na Kordun in jih pozneje vrnili v Bosno – na Kozaro.

Naše enote so izvajale manjše akcije proti sovražniku, ljudem pa so tudi priskočile na pomoč pri žetvi in obiranju poljskih pridelkov. Letina je bila obilna, rok pa

malo. Ker pa so bile številne vasi domovi še vedno prazni, so na poljih partizani želi žito in obilno poljske pridelke zase. Odločeno namreč bilo, da si mora vsak bataljon ustvariti zalogo hrane za do šest mesecev. Pri tem smo bili v mislih predvsem zimski čas, ko bo živeža in ne ljudi, ki bo ostali v vojsko. Podkozarje je bilo daj še vedno tako rekoč prazno, tudi ni bilo mogoče računati, da se ljudje kaj kmalu vrnili. Tako je vsaka enota ali četa zbirala žito in ga uskladiščevala v dobro pravljenih podzemskih skrivalnicah, da se živež ne bi pokvaril. Po žiti so sušili meso in sadje, kuhali marmelado, kompot in kaj vem še so si ljudje izmislili. Razumljivo da tudi mi nismo bili lačni. Prvič so si mnogo priboljškov dobili navadno v partizanih nismo poznali. Tako smo se po hudi ofenzivi dobro okrepili. Bunkerji so bili polni živil, dovolj za nadaljnje šest mesecev. Ta živež so v resni črpale naslednjo zimo enote, ki so prišle na Kozaro, ko smo kot 5. kordunska brigada zapustili to območje.

20. in 21. septembra 1942 okrožni komite organiziral partizansko posvetovanje, ki so se ga udeležili vsi člani tega komiteja, sekretarji bataljonskih partijskih birojev in delegati vseh partijskih organizacij v vojski, od čete do bataljona. Vseh udeležencev je bilo 55.

Jugoslovani odpotovali v Prago

PREDDVOR - Po štirinajstih dneh skupnih priprav na letošnje svetovno kolesarsko prvenstvo v ekipni in posamezni vožnji so člani jugoslovanske državne kolesarske reprezentance odpotovali v Prago. Ze v sredo reprezentate Bojana Ropreta, Marka Cudermana (oba Sava), Vinka Polončiča (Rog), Primoža Čerina (Astra) in Bruna Buliča (Siporex) čaka prvi nastop.

Ze jutri si lahko torej obetamo iz Prage dobrih vesti iz našega tabora. Na sporedu bo namreč ekipna vožnja. Priprave v Preddvoru, reprezentantje so bivali v hotelu Bor, so bile dobre. Prav zato si obetamo dobrih vesti. Se posebno tudi zato, kjer so pred odhodom Jugoslovani na progi Kranj-Moste-Kranj imeli kontrolni nastop. Fantje so vozili res dobro, saj je bila povprečna hitrost 46,5 kilometra. Kot je povedal zvezni trener Kranjčan Franci Hvast, je prog v Pragi izredno hitra in naši svojo hitrost lahko še izboljšajo.

Svoj drugi nastop bodo vsi udeleženci tega svetovnega prvenstva imeli v soboto. Takrat je na sporedu vožnja posameznikov na 186 kilometrov dolgi in težki progi. Tu si naši fantje ne obetajo takega uspeha kot v ekipni vožnji. Vseeno pa so vsi na en glas zatrjevali, da se bodo potrudili, da ne bodo med zadnjimi. Franci Hvast je dejal, da lahko od naših pričakujemo presenečenje. Če bo kateremu uspešno, da bo na prvih 100 kilometrih v vodilni skupini, bo to zadostoval tudi za končni uspeh.

Plavanje Nova rekorda bratov Petrič

VRACE - V novem olimpijskem bazenu v tem bolgarskem mestu je bilo letošnje balkansko prvenstvo v plavanju. Na članski balkaniadi so v moški in ženski konkurenci nastopile reprezentance Bolgarije, Romunije, Grčije, Turčije in Jugoslavije. Jugoslovanski plavalci in plavalke so na tem prvenstvu dosegli lep uspeh, saj jim je uspelo, da so v skupni moštveni uvrstitvi drugi za Bolgarijo in pred večnimi tekmeči za drugo mesto Romuni. Tudi moški del reprezentance se je izkazal, saj so bili v tem moštvenem tekmovanju drugi, medtem ko so bile ženske naše modre vrste četrte.

Na tem prvenstvu se je najbolje odrezal Borut Petrič. Petrič je bil namreč prvi na 400 m kravl in 400 m mešano. Odlično je odplaval obe disciplini in pri tem postavil nova balkanska rekorda. Na 400 m kravl je plaval 3:58,00 in za ta rezultat je bil razglašen tudi kot najboljši udeleženec balkaniade. Z novim balkanskim rekordom se je izkazal tudi Darjan Petrič. Na 1500 m kravl je izplaval v času 15:42,00. Ta rezultat ga uvršča na lepo mesto na svetovni lestvici v tej najdaljši plavalni progi. Sicer pa so v reprezentanci dobro svoje del disciplin odplavali tudi ostali kranjski reprezentantje. Naši reprezentantje so na tem balkanskem članskem prvenstvu osvojili dvaindvajset odličij. Od tega so bile štiri zlate in devet srebrnih in bronastih.

Končni vrstni red - skupno - 1. Bolgarija 348, 2. Jugoslavija 267, 3. Romunija 261, 4. Grčija 240, 5. Turčija; moški - 1. Bolgarija 194, 2. Jugoslavija 164, 3. Grčija 119, 4. Romunija 84, 5. Turčija; ženske - 1. Romunija 177, 2. Bolgarija 154, 3. Grčija 111, 4. Jugoslavija 102, 5. Turčija 23.

Tržiško prvenstvo v tenisu

Za tenis vlada v tržiški občini vsako leto večje zanimanje in edino tržiško igrišče v Sebenjah je praktično rezervirano po cele dneve za dlje časa vnaprej. Takšno zanimanje je tudi rodilo pobudo ljubiteljev tenisa, da poskusijo organizirati prvo občinsko prvenstvo v tenisu v Trziču. Pobuda je naletela na razumevanje strokovnih delavcev telesno kulturne skupnosti Trzič in tako je določen termin od 17. do 19. septembra (prva dva dneva od 15. ure dalje, v soboto, 19. pa od 8. ure dalje) za omenjeno teniško prvenstvo. Možnost prijave na TKS Trzič, Bračičeva 4, telefon 50-342, imajo vsi občani, ki imajo veselje do teniške igre in stanujejo na območju občine Trzič. Igrali bodo po turnirskem sistemu na izpadanje v moški in ženski konkurenci. V TKS Trzič, komisija za rekreacijo, so najboljšim pripravili medalje in diplome.

Glede na to, da edino tržiško teniško igrišče slovi po stalni zasedenosti od jutra do večera, so tržiško občinsko prvenstvo pripravili na teniških igriščih stadiona Stanka Mlakarja v Kranju. Stroški organizacije in igrišča bodo 80.- din na udeleženca, prijavitelci pa bodo prijavnino lahko vplačali skupaj s prijavo na TKS Trzič vse do 11.9.1981, ko je zaključni rok prijave.

Nedvomno je glede na vse večje zanimanje za tenis v Trziču upravičeno pričakovati dobro udeležbo. Še posebej pa velja pozdraviti pobudo organizacijskega odbora za izvedbo tekmovanja, saj bo z občinskim prvenstvom množična teniška rekreacija tako pridobila svojo nadgradnjo z organiziranim tekmovalnim turnirjem.

Torej, tržiško občinsko teniško prvenstvo za 1981. leto bo od 17. do 19. septembra! Za vse informacije in prijave pa pokličite TKS Trzič na telefon 50-342 ali pa se osebno oglasite v drugem nadstropju Doma družbenih dejavnosti Trzič na Bračičevi 4.

Nismo vsi alpinisti

Če si želimo planinskega sveta, bomo uživali tudi na manj zahtevnih planinskih poteh in smereh

Naše gore terjajo življenja največ v poletnih mesecih in v jesenskih dneh, ko se nanje povzpnejo številni planinci. Tedaj so tudi najlepše, zato ni čudno, da se nanje odpravljamo trumoma in da so nekatere gorske smeri postale prava romanja.

A povsod, še posebej pa v gorah, preže na hribolazce številne pasti. Nanje redno opozarjajo v številnih časopisnih rubrikah ter priporočajo poleg zadovoljive kondicije, telesne pripravljenosti, tudi primerno obutev in oblačilo.

Visoki in zahtevni vzponi so za izkušene, preizkušene in prave planince in alpiniste. Zdi se, da se imamo za večje alpiniste zdaj že prav vsi. Ob koncu tedna najdeš v izredno zahtevnih smereh staro in mlado, ki se morda šele seznanja s planinskim svetom. Vsak gorski reševalec vam pove, da največ nesreč povzroči prav neizkušenost, nepripravljenost, precejevanje lastnih zmogljivosti in lastne moči. Domači in tuji planinci, »nedeljski« seve, silijo zdaj v vsako steno in čez vsak prelaz ali ledenik, podcenjujoč pasti, ki jih gora postavlja na vsakem koraku.

Stari očanci, stari planinci zmigujejo z glavami, ko se visoko v planinah srečujejo s »planinci«, ki pešajo v strm hrib v navadnih čevljih, »teniskah« in ne bi verjeli - »japankah«. Če zmoredš sicer ne tako zahtevno turo na Stol v navadnih »japankah«, potem si že od sile! A prav pri vrhu, po kamnitem svetu, bi vriskal od napa in zato je sosedova pomoč ali pomoč graničarja, ki te prenese čez plaz na travnatu pobočje Belčice pravo olajšanje.

Takih primerov je na sto po Julijcih, Kamniških Alpah, Karavan-kah. Takih primerov, ko so domala še dojenčki na Triglavu - v strašni ponos staršev, ki se bodo poslej vsevprek hvalili, da je bil njihov prvorojenec z dvema leti prav na Triglavu - je veliko in preveč. Že res, da je gorski zrak za mlada pljuča nadvse koristna in zdrava stvar, a je veliko vprašanje, čemu taka družinska vna, ki utruja starše in otroke.

V hribe hodijo sposobni, trezno in premišljeno. Moda, da je sila imenitno, da se na Triglav povzpneš, denimo, po severni strani, je preveč nevarna, kakor dokazujejo znova in znova črne kronike gorskih nesreč. Na Triglavu si lahko tudi po lepi dolini skozi Kot in nazaj skozi Krmo - če imaš planine in gorski svet rad, če uživaš, Nismo vsi alpinisti in zelo malo nas je, ki bi gorski svet zares poznali, zato je čisto in prav vseeno, če si v želji po svežem zraku, sprosti in pozabi izberemo lažje planinske stezice in poti. Tudi če se podamo »le na Stol« ali »samo in le« na Begunjščico, ne bomo zato nič manj uživali, ne bomo videli nič manj planinskega sveta in slišali nič manj ptičjega petja in ne nazadnje: zato ne bomo nič manj imenitni in nič manj bogatejši za lepa planinska doživetja in planinska srečanja ...

D. Sedej

S SODIŠČA

Kazen za požig

Škofja Loka - Pred senatom škofjeloškega sodišča se je zagovarjal 49-letni Stanislav Rasket iz Dobrave pri Radovljici. Sodišče mu je izreklo kazen devet let zopora, sodba pa še ni pravomočna.

Stanislav Rasket je bil že devetkrat obsojen zaradi premoženjskih deliktov in enkrat zaradi neplačevanja preživnine. Bil je že deveto leto brez redne zaposlitve, vendar je delal priložnostno, ves denar pa je zapil.

Lani je po pogojni izpustitvi v kuhinji na Zgornji Lipnici pri Podnartu kradel žganje. Vaščani so pijanega in onemolega Stanislava Rasketja naslednji dan pobrali na cesti in ga odpeljali v bolnico. Pomagalo mu ni niti drugo zdravljenje in konec marca letos je prespal na podstrežju opuščene lesene hiše na Kidričevi cesti v Škofji Loki. Tam je s cigaretinim ogorkom zanetil ogenj.

Obsojeni je natančno opisal svoja dejanja in jih priznal. Zdravnik je ugotovil, da je Rasket močno zasvojen z alkoholom in je potreboval vsem njegovim kaznivim dejanjem. Kazen so izrekli zato, ker je Rasket požgal opuščeno staro hišo v Škofji Loki in zaradi dveh tatvin. Podaljšali so mu tudi pripor.

NESREČE

PRETESNO PREHITEVANJE

Kranj - V petek, 21. avgusta, ob 5.20 se je na Savskem mostu pripetila prometna nezgoda, v kateri se je huje poškodoval kolesar Ivan Lovrič (roj. 1941) iz Kranja. Lovrič je peljal v nevihti čez savski most: v križišču pri Iskri je za njim pripeljal v oseb-nem avtomobilu Ciril Rozman (rojen 1934) s Kokrice, ki je kolesarja pretresno prehiteval, tako da ga je zadel. Kolesar je padel in se huje poškodoval po glavi.

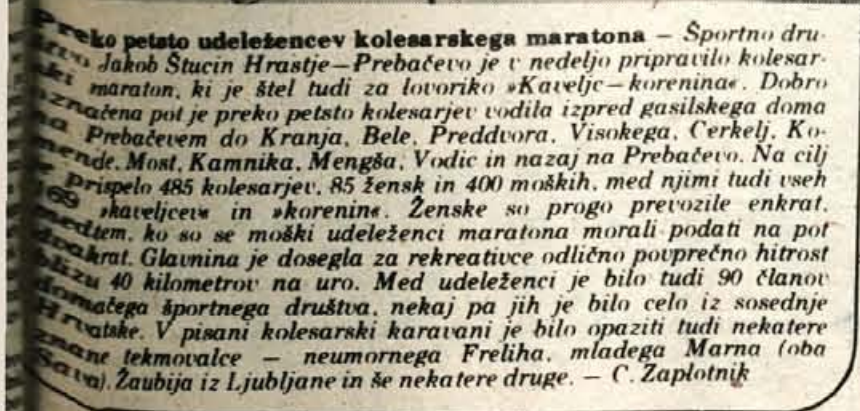
AVTO V POTOK

Begunje - V soboto, 22. avgusta, ob 18.20 se je na regionalni cesti v Begunjah pripetila prometna nezgoda zaradi neprimerne hitrosti. Voznik osebnega avtomobila Albin Valjavc (roj. 1940) iz Bistrice pri Trziču je v ovinku zapeljal v levo v potok Begunjščico, kjer je avtomobil obstal obrnjen na streho. V nesreči je bil lažje ranjen sopotnik Jože Pernuš iz Palovč pri Trziču. Škode na avtomobilu je za 25.000 din.

STRMOGLAVIL Z ZMAJEM

Škofja Loka - V nedeljo, 16. avgusta, ob 12. uri se je Jože Stucin (roj. 1943) iz Sovodnja, član društva zmajarjev Let iz Škofje Loke, prišel z zmajem na Mrzli vrh pri Žireh, visok 1000 metrov in se spustil proti Lednicam. Veter pa ga je odnesel proti Jarčji dolini, obrnil se je na levo krilo, izgubil ravnotežje in strmoglavil na tla. Pri padcu si je polomil rebra. Stucin ima že 20 let izpit za letenje z zmajem.

Hotavlje - Z povorko, sektorsko gasilsko vajo, proslavo in veliko veselico so hotavelski gasilci proslavili 30 let uspešnega dela svojega gasilskega društva. Na proslavi so podelili priznanja najbolj delavnim gasilcem. Gasilsko plamenico prve stopnje je gasilka zveza Slovenije podelila Janezu Demšarju in Alojzu Štremfiju. Jernej Jezeršek in Jakob Primožič sta dobila občinski priznanji prve stopnje, Maks Sinkovec pa občinsko priznanje druge stopnje. Posebna priznanja je društvo podelilo svojim dolgoletnim članom. Tekst in foto: V. Primožič

Preko petsto udeležencev kolesarskega maratona - Sportno društvo Jakob Stucin Hrastje - Prebačevo je v nedeljo pripravilo kolesarski maraton, ki je štel tudi za lovorko »Kavelje - korenina«. Dobro označena pot je preko petsto kolesarjev vodila izpred gasilskega doma Prebačevo do Kranja, Bele, Preddvora, Visokega, Cerkelj, Komena, Most, Kamnika, Mengša, Vodice in nazaj na Prebačevo. Na cilj so pripelo 485 kolesarjev, 85 žensk in 400 moških, med njimi tudi vseh 69 šateljevcev in škorenin. Ženske so progno prevozile enkrat, medtem ko so se moški udeleženci maratona morali podati na pot štirikrat. Glavnina je dosegla za rekreativno odlično potprečno hitrost približno 40 kilometrov na uro. Med udeleženci je bilo tudi 90 članov maratonskega športnega društva, nekaj pa jih je bilo celo iz sosednje države. V pisani kolesarski karavani je bilo opaziti tudi nekatere znane tekmovalce - neumornega Freliha, mladega Marna (oba Sava), Žaubija iz Ljubljane in še nekatere druge. - C. Zaplotnik

Maraton v CSSR

Mladinska kolesarska vrsta kluba Sava iz Kranja je nastopila na mednarodni dirki na štiritapni dirki je nastopilo šest moštev iz šestih držav. Mladinsko Sava so zastopali na tej dirki Marn, Lampič in Polanc Sava A ter Tunič, Zevnik in Polanc Sava B.

Kolesarji Sava so se na tej štiritapni dirki za »Trofej Favorita« odrezali. Pri tem je Lampič dobil etapo in bil v skupni uvrstitvi zmagovalcem Ševčenkom iz SZ le za tri sekunde. Enak uspeh je dosegla tudi v moštveni uvrstitvi ekipa Sava A pred Savo A. Lampič in Polanc A je najboljša dvojica kolesarske uvrstitve dosegel Bojan Ropret enkrat tretji.

Zmaga Kranjčanov

V športnem parku v Postojni je bilo v soboto tekmovanje za Križevnikovo medaljo v skupini B skupine, ki so ekipe Murske Sobotice, Kranja, Brežice, Raven na Koroski, Ptuj. Po zelo izenačenem boju so moški slavila ekipa Kranja, ki je spet uvrstila v A skupino, pri čemer je slavila ekipa Raven na Koroški.

Nov rekord v Čuliga

Triglavci so organizirali štiri dni trajašni miting, ki se ga je udeležilo 40 atletov iz Kranja in Postojne. Na tekmovalni je bil dosežen slovenski rekord v metu klada. Drago Čulig ga je zalučal 38,38 metra. Pohvaliti velja še Grašičev klada, Pavlinovo v skoku ter Kabiča in Ribnikarja na ovinkih.

REZULTATI - moški 60 metrov: Bojan Stare (Triglav) 7,1, 2. Peneš (Triglav) 7,4, 3. Miro Čulig (Ljubljana) 7,5; 200 metrov: Marjan Peneš (Triglav) 23,8, Medvedek (Ljubljana) 24,5, Safaric (Ljubljana) 27,1; 400 metrov: 1. Andrej Hrovat (Triglav) 17,7; višina: 1. Andraž (Triglav) 170; daljjava: 1. Tomaz (Triglav) 434; krogje: 1. Leben (Triglav) 50,22, 2. Goran (Triglav) 42,38, 3. Marin (Triglav) 42,10; disk: 1. Drago Čulig (Triglav) 38,26; (6 kg): 1. Tomaz Grašič (Triglav) 36,36; kladivo (5 kg): 1. Drago Čulig (Triglav) 38,38 (nov slovenski rekord); ženske - pionirje: 1. Helena Starc (Ljubljana); 2. Zlata Zadravec (Ljubljana); 3. Helena Starc (Ljubljana); 4. Zlata Zadravec (Ljubljana); 5. Tatjana Igljč (Triglav); 6. Anka Pavlin (Triglav); 7. Barbara Krumpestar (Triglav); 8. Helena Pangerc (Triglav); 9. Zlata Zadravec (Ljubljana); 10. Barbara Krumpestar (Triglav); krogje: 1. Alenka Vončina (Triglav) 27,94; disk: 1. Sonja Mašič (Triglav) 30,36, 2. Edmeja Sturm (Triglav) 27,94.

EKIPNO: 1. Kranj 47, 2. Ravne 46, 3. Ptuj 34, 4. Postojna 27, 5. Brežice 24, 6. M. Sobota 19 točk. Ženske - 100 m: 1. Žička (Brežice) 13,0, 2. Vavče (Ravne) 13,1, 3. De Paulis (Postojna) 13,7, 5. Jelenc (Kranj) 14,4; 400 m: 1. Erbežnik (Kranj) 60,2, 2. Habič (Postojna) 60,3, 3. Sredenshek (Ravne) 63,4; 800 m: 1. Zavec (Postojna) 2:26,5, 2. Tominc (Ravne) 2:29,4, 3. Krničar (Kranj) 2:30,8; daljjava: 1. Habič (Postojna) 510, 2. Bosina (Brežice) 497, 3. Herman (Ravne) 485, 4. Pangerc (Kranj) 452; višina: 1. Lichteneger (Ravne) 165, 2. Pavlin (Kranj) 162, 3. Podgoršek (Brežice) 140; krogla: 1. Petavs (Kranj) 12,31, 2. Bertalanic (M. Sobota) 8,58, 3. Osojnik (Ravne) 8,41; 4x100 m: 1. Ravne 51,3, 2. Postojna 53,4, 3. Kranj 54,0. EKIPNO: 1. Ravne 29, 2. Postojna 27, 3. Kranj 25, 4. Brežice 19, 5. M. Sobota 10 točk.

L. Kogovšek I. Kavčič -mv

podjetje za vzdrževanje zgradb
in gradbeni nadzor - p. o.

Radovljica

Stanovanjska zadruga »Dom«, Cankarjeva 27, Radovljica
objavlja prosta dela in naloge

FINANČNEGA KNJIGOVODJE

Kandidati morajo poleg splošnih z zakonom določenih pogojev
izpolnjevati še naslednji posebni pogoj:

– imeti morajo srednjo strokovno izobrazbo ekonomske smeri in tri
leta delovnih izkušenj v knjigovodstvu

Delovno razmerje se sklepa za nedoločen čas, s polnim delovnim ča-
som. Poskusno delo traja tri mesece.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati do-
stavijo na naslov Stanovanjska zadruga Dom, Radovljica, Cankar-
jeva 27 – v 15 dneh po tej objavi.

O izbiri bodo vsi kandidati pismeno obveščeni.

KOMUNALNO
PODJETJE
PRISTAVA 80
TRŽIČ

V razpisu z dne 18. 8. 1981
je pomotoma izpadel na-
slednji stavek:

Razpisna komisija DS po-
novno razpisuje v skladu s
statutom, drugimi samo-
upravnimi splošnimi akti in
sklepom DS prosta dela in
naloge: **delavca s poseb-
nimi pooblastili in odgo-
vornostmi za mandatno
obdobje 4 let.**

AERODROM
LJUBLJANA – PULA

Komisija za delovna in stanovanjska razmerja TOZD
Aerodromska dejavnost objavlja prosta dela in naloge

ČIŠČENJE PRISTANIŠKE STAVBE IN LETAL
za nedoločen čas s poskusnim delom 30 dni, 3 delavca,
osebni dohodek 8000 din

**NATOVARJANJA, IZTOVARJANJA PRTLJAGE, BLA
IN POŠTE**
za določen čas, za nadomeščanje delavca v JLA z
stjo redne zaposlitve, 2 delavca,
osebni dohodek 8500 din

**VOZNA TRAKTORJA S PRIKLJUČKI IN POMOČ
PRI VZDRŽEVALNIH DELIH**
za nedoločen čas, s poskusnim delom 30 dni, 1 delavec,
osebni dohodek 8700 din

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- pod 1. – končana ali nedokončana osnovna šola
- pod 2. – končana osnovna šola
- pod 3. – končana osnovna šola, izpit za voznika B in F kategorij
– 3 mesece delovnih izkušenj

Vsi kandidati morajo izpolnjevati tudi posebne pogoje, ki veljajo
delo na letališču in mejnem prehodu.

Kandidati za vsa objavljena dela in naloge naj pošljejo svoje
dokazili o končani šoli v 15 dneh po objavi na naslov: Aerodrom
Ljubljana, kadrovska služba, 64210 Brnik.

Kandidati bodo obveščeni v 8 dneh po odločitvi samoupravne
organov.

Gostinska delovna organizacija

Hotel „Grad Podvin“

Radovljica

objavlja prosta dela in naloge za neomejen čas

RECEPTORJA

Pogoji:

– dokončana hotelska, gostinska ali ustrezna srednja
šola z delovnimi izkušnjami in znanjem tujih jezikov,
prednost dajemo znanju nemščine

Za objavljeno delovno mesto je določeno dvomesečno
poskusno delo.

Objava velja do zasedbe delovnega mesta.

Vloge pošljite v roku 15 dni po objavi na naslov: Hotel
Grad Podvin, p. Radovljica, p. p. 10 ali pa se osebno
zglasite v kadrovskem oddelku.

almira

RADOVLJICA
TOZD Trgovina
in delovna skupnost
skupnih služb

razpisuje odprodajo
naslednjih rabljenih
osnovnih sredstev:

1. kinokamera EUMIG C-3
2. projektor EUMIG 8 mm
3. magnetofon GRUNDIG
4. diktafon IBM
5. knjižni stroj ASCOTA z množilcem
6. pisalni stroj BISER
7. fakturirka SOEMTRON

Predmete za prodajo si
lahko ogledate vsak dan
do 4. 9. 1981 od 7.–13.
ure v upravni zgradbi
Almire, soba 102, Jalno-
va 2, Radovljica.

KOMUNALNO PODJETJE KOVINAR JESENICE
Zbor delavcev DS skupnih služb

vabi k sodelovanju

**DELAVCA ZA OPRAVLJANJE DEL IN NALOG S PODROČNE
VARSTVA PRI DELU.**

- Pogoj:
- višja šola za varstvo pri delu
 - opravljen pripravniški staž
 - ali
 - višja izobrazba
 - izpit A programa iz varstva pri delu

Kandidati naj svoje prijave skupno z dokazili o izpolnjevanju
pogojev pošljejo na naslov: Komunalno podjetje Kovinar Jesenice
– DS skupnih služb v 15 dneh od dneva objave oglasa.

LAHKA OTROŠKA OBUTEV ZA IGRO IN ŠOLSKE DNI.

lesnina

Salon pohištva na Primskovem

RAZPRODAJA POHIŠTVO

din 29.500
28.082

znižano
od 20 – 60 %

- SPALNICE
- REGALI
- SAMSKE SOBE
- PREDSOBE
- SEDEŽNE GARNITURE
- RAZNO KOSOVNO POHIŠTVO

Pohištvo je znižano zaradi opustitve programov, manjših lepotnih in transportnih posebnosti. Pri nakupu lahko prihranite tudi več kot milijon starih dinarjev.

V lesnini boste poleg blaga v razprodaji videli tudi najnovejše programe jugoslovanskih proizvajalcev pohištva.

Prodajalci vam bodo prijazno in strokovno svetovali.

Prevoz pohištva je do 30 km brezplačen.

Obliskite Lesnino, zadovoljni boste pri izbiri in plačilu.

Razprodaja bo do 17. 9. 1981. Odprto od 7. do 19. ure – sobota do 13. ure.

Telefon 24-554.

MALI
OGLASI
telefon
23-341

PRODAM

- Prodajam novo PRIKOLICO za osebni avto. Telefon 064-26-676 7961
- Prodajam 6 tednov stare PUJSKE. Mehanizirane malo rabljen STEDILNIK od 22. Zirovnica 7737
- Prodajam 30 SPIROVCEV 12x14 cm od 3 m dolžine. Telefon 22-001 – Kranj 7743
- Prodajam 6 tednov starega BIKCA frižiderja. Hraše 31, Leace 7915
- Prodajam 5 kW termoakumulacijsko kotel v PEC kupperbusch po ugodni ceni. Vodice 138 (pri Travnu) 7916
- Prodajam 63 pin, 1 elektrika, dobro ohranjen STEDILNIK gorenje, 125-litrski, in več elementov. Sorška 27, 7917
- Prodajam 4 tedne staro TELIČKO sivko. Kranj 14, Cerklje 7918
- Prodajam nesreče prodam po znižani ceni. Kotel za centralno ogrevanje in bežni MESALEC ter OSTREŠJE za kuhinjo. Celovška 42, Kranj 7919
- Prodajam TELETA za rejo. Hribernik Kranj 2 7920
- Prodajam 1 leto stare KOKOŠI nesnice. Strahinj 38, Naklo 7921
- Prodajam italijanski otroški VOZICEK. Telefon 28-093 7922
- Prodajam nov nemški DALJNOGLED. v popoldanskem času. Lazar Slav. Kranj 40 7923
- Prodajam VOZ zapravljiček. Perčič. Kranj 7924
- Prodajam KRAVO, ki bo v četrto teličarstvo. 37, Tržič 7925
- Prodajam novo 300-litrsko HLADILNO gorenje še v garanciji. Cveta Pijade 5, pritičje 7926

- Prodajam 50 odstotkov ceneje nov električni STEDILNIK. Telefon 74-927
- Ugodno prodam malo rabljeno BANJO, UMIVALNIK in 20 m lamelnega PARKETA. Telefon 75-330 7928
- Prodajam JARČKE hiseks, rjave, stare 10 tednov. Naklo 100 7929
- Prodajam novo VRTNO KLOP. Pivk, Cegelnica 30, Naklo 7930
- Prodajam 4 mesece starega NEMSKEGA OVCJAKA. Suštar. Ojstri vrh 5, Zelzniki 7931
- Prodajam GARAZNA VRATA, dvizna, velikosti 2,30x2,00 m. Simič Marina, Bistrica 93, Tržič (blok) 7932
- Ljubiteljem živali podarimo prijazno MUCO in KUZA (cepljena). Tel. 23-838 7933
- Ugodno prodam novo kopalno KAD 170 cm, emajlirano. H. J., Radovljica, Triglavška 22 7959

KUPIM

- Kupim lepe suhe jesenove PLOHE (5 cm in debelejšje). Mizarstvo Šivic Franjo, Dobro polje 3, Brezje 7934
- Kupim termoakumulacijsko PEC, od 2 do 2,5 kW. Bajraktarevič, Frankovo naselje 73, Skofja Loka 7935

VOZILA

- Prodajam FIAT 126, letnik 1978, z dodatno opremo. Vera Rozman, Senično 25, Tržič 7963
- Ugodno prodam ZASTAVO 750, starejši letnik. Ficko Drago, Senično 31, Tržič 7963
- Prodajam karamboliran avto 125-P. Solar Vinko, Kropa 148 7845
- Prodajam SKODO 105 L, letnik 1977, 32.000 km. Benedik, Strmica 3, Selca nad Skofjo Loko 7910
- Prodajam CROSS KOLO na tri prestave. Vodnik, Brode 18, Skofja Loka 7937
- ZASTAVO 750, letnik 1972, prodam. Zakotnik, Suha 8, Skofja Loka 7938
- Prodajam ZASTAVO 750, letnik 1976. Kamna gorica 61, tel. 79-436 7939
- Prodajam ZASTAVO 750, letnik 1970, dobro ohranjeno, lahko tudi na posojilo. Ziganja vas 32, Tržič 7940
- Nujno prodam SIMCO 1301 S, letnik 1970, v nevoznom stanju, stroj malo poškodovan (poceni). Ogled vsak dan. Ul. Milene Korbarjeve 2, Kranj 7941
- Ugodno prodam R-4, letnik 1976. Telefon 40-536 7942
- Ugodno prodam MOTOR APN-4. Stare, Bavdkova 20, Kranj 7943
- Poceni prodam PONY EXPRESS, potreben manjšega popravila. Tel. 22-898 7944
- Prodajam dele avtomobila za NSU 1000 in 1200. Bašelj Francka, Velesovo 22, Cerklje 7945

STANOVANJA

- V najem vzamem GARSONJERO ali enosobno STANOVANJE v Kranju ali okolici. Sifra: Redna plačnica 7878
- Stanovanje dobi miren fant v središču Kranja. Ogled dopoldan. Naslov v oglasnem oddelku. 7946
- Mlad par išče enosobno STANOVANJE (garsonjero) v Kranju ali okolici. Nudiva inštrukcije angleščine in francoščine. Sifra: Redno plačilo 7947
- Mlada zakonca iščeta enosobno STANOVANJE, po možnosti s kopalnico. Sifra: V okolici Kranja 7948
- Mlada zakonca s srednjo izobrazbo iščeta enosobno STANOVANJE na relaciji Radovljica-Jesenice. Sifra: Radovljica 7950

Dvosobno STANOVANJE v Novigradu zamenjamo za stanovanjsko hišo ali vikend v smučarskem kraju Gorenjske. Ponudbe pošljite na naslov: NOVOMONTAZA, Adamičeva 2, 68000 NOVO MESTO 7949

POSESTI

- Kupim ali vzamem za dajl časa v našem GARAZO (okolica Vodovodnega stolpa in Moša Pijade). Ponudbe pod: Nujno – takoj 7951
- Oddam zaprt PROSTOR za 4 kamping prikolice v bližini Kranja. Telefon 42-149 7952

ZAPOSLITVE

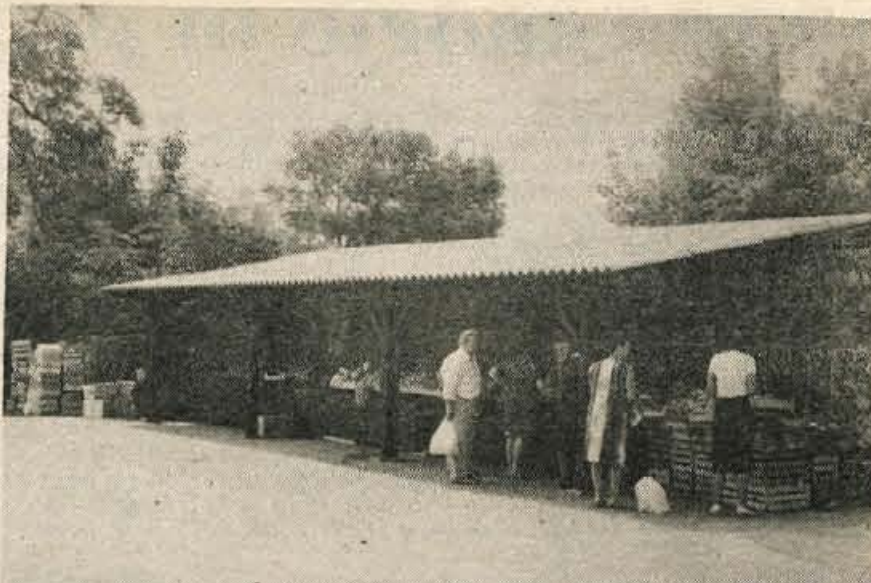
- Delavca za priučitev v mizarški stroki takoj zaposlim. POHIŠTVENO MIZARSTVO Šivic Franjo, Dobropolje 3, Brezje 7953
- Sprejemem dva delavca za priučitev MIZARSKIH DEL – spajanje furnirja. Pogoj lastno stanovanje in odslužen vojaški rok. Nastop možen takoj. MIZARSTVO SENK. Britof 23, Kranj, tel. 064-22-614 7954

OBVESTILA

- SERVIS za čiščenje stepihov, tapisomov in itisonov! Čistim v zasebnem in družbenem sektorju. Telefon 25-819 od 14. do 20. ure 7252
- KLESANJE, OBLIKOVANJE in ZLATENJE napisov na nagrobnih spomenikih! Telefon 23-714 zvečer 7469
- Upokojenca SAVE in prijatelje vabim na IZLET 19. 9. 1981 po STAJERSKI, kopače v Toplicah. Prijave sprejema Pajarjeva in trgovina SAVA. Cena izleta 400 din. Odhod izpred kino Storičiča ob 5.20 7955

IZGUBLJENO

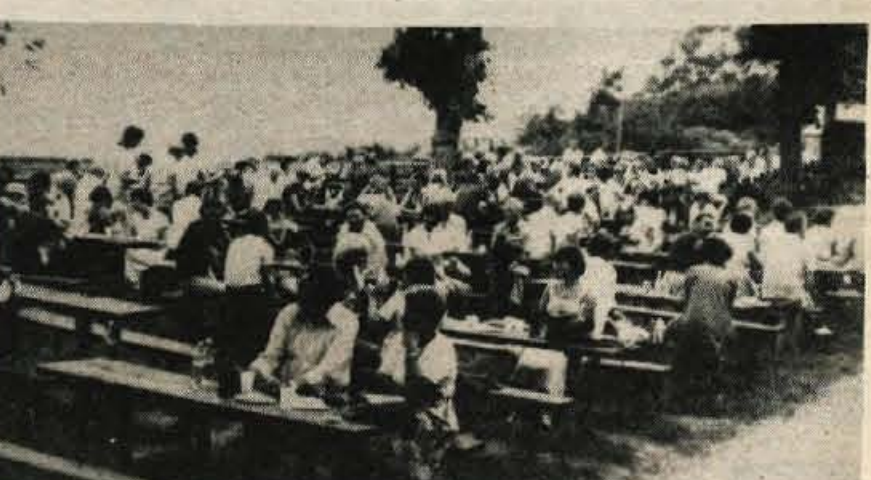
- 18. avgusta 1981 sem izgubila žensko ROČNO URO z obeskom »zlatorog«, na Partizanski c. v Kranju. Poštenega najditelja prosim, da jo vrne proti nagradi. Štular Darinka, Zg. Duplje 32 7960
- Poštenega najditelja prosim, da mi proti nagradi vrne VERIŽICO z obeskom, izgubljeno 17. 8. 1981 na avtobusni postaji v Kranju. Podobnik, Bukovica 7, Selca nad Skofjo Loko 7957

Tržnica v Radovljici – V radovljiški občini so prizadevanja za večjo in boljše oskrbovano tržnico bolj besedna prizadevanja. Številni prebivalci, ki živijo v Radovljici ali prihajajo iz okoliških naselij, kupujejo sadje in zelenjavo v trgovinah, včasih pa se le ustavijo pri edinem prodajalcu na improvizirani tržnici. Res je, da vedno ponuja dovolj kvalitetno sadje in zelenjavo in po dostopnih cenah, vendar je en sam prodajalec za Radovljico občutno premalo. – Foto: Alenka Hain

Kranjska gora – Pred kratkim so v Kranjski gori odprli nov prostor kranjskogorskega planinskega društva. V novem prostoru je pisarna, v kateri lahko planinci in turisti dobijo podatke o vseh planinskih postojankah in kočah. Poleg pisarne ima v novem prostoru sedež tudi postaja GRS iz Kranjske gore. Pred pisarno so postavili pano, na katerem je zemljevid Julijskih Alp ter razni drugi podatki. Prostor so si uredili kranjskogorski planinci s prostovoljnimi delom. – Foto: A. Kerštan

Piknik na Homu – Na Homu nad Zasipom prirejajo blejski hoteli redno piknike za blejske goste. Vsak hotel, ki prireja piknik, daje svojim gostom brezplačne bone za prigrizke in pijačo. Gostje se piknikov zelo radi udeležujejo. – Foto: J. Ambrožič

10. avgusta 1981 sem na Bledu izgubila ZLATO VERIŽICO s križem, v katerem so vdeleni kamni. Poštenega najditelja prosim, da mi jo vrne proti nagradi, ker mi je predrag spomin na mamo. Marija Stare, Bohinjska Bela 101 7958

POZNAVSTVA

Iščem poštenega upokojenca za skupno življenje, do 62 let. Sem tik pred upokojitvijo s svojim stanovanjem. Avto bi bil zaželen. Ločeni in alkoholiški so izključeni. Sifra: Jesen 7956

Izdaja ČP Glas, Kranj, Stavek TK Gorenjski tisk Kranj, tisk: ZP Ljudska pravica, Ljubljana. Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Moša Pijadeja 1. – Tekoči račun pri SDK v Kranju: številka 51500-603-31999 – Telefoni: n. c. 23-341, glavni urednik, odgovorni urednik in uprava 21-835, redakcija 21-860, komercialna – propaganda, naročnina, mali oglasi in računovodstvo 23-341. Individualna polletna naročnina 250.– din, za inozemstvo preračunano v valuto vključno s poštnino. Oproščeno prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi naše drage žene, mame in babice

KRISTINE DEMŠAR

roj. Dolenc

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem, kolektivu Gimnazije Boris Zihertl v Skofji Loki, učencem 4. a razreda omenjene šole in sodelavcem Gorenjske predilnice, ki so nam izrazili pismeno ali ustno sožalje, darovali cvetje, kakorkoli pomagali v najtežjih trenutkih in jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Posebno se zahvaljujemo zdravniškemu osebju kardiološkega oddelka v Kliničnem centru, pevcem društva loških upokojenec za lepo zapete pesmi in g. župniku Perčiču za izbrane poslovilne besede in pogrebni obred.

Mož Aleš in hčerki Nada in Majda v imenu vsega sorodstva!

Virmaše, Reteče, 20. avgusta 1981

Sonce, morje in prijateljstvo

Čeprav se počitnice vztrajno iztekajo, marsikdo od šolarjev odganja misli o novem šolskem letu. Med njimi je tudi več kot tristo petdeset gorenjskih osnovnošolcev, ki preživljajo zadnji del prostega časa v letovišču v Pineti. Med njimi so tudi otroci iz italijanskega Rivolija, ki je pobraten s Kranjem in iz Avstrije. Poleg teh je tudi štirinajst otrok — spastikov.

»V začetku smo se spraševali, kako vzpostaviti stike med našimi otroci in tujci. Večerne prireditve, pa tudi skupno kopanje in družabne igre, so jih hitro zblížali. Tudi vzgojitelji, čeprav so večino mladi, se trudijo, kajti otroci so večino ali

slabšega zdravja ali pa iz socialno ogroženih družin. Po enem tednu je zdravstvena kolonija postala homogena, pa tudi z zdravjem otrok smo zadovoljni,« pravi prof. Anka Zevnik, pedagoški vodja izmene.

Ksenija Kršinič iz Kranja: »V Pineti sem letos že tretje leto. Tudi s starši sem bila na morju, vendar je tukaj vseeno nekaj posebnega. Predvsem mi je všeč družba, vsako leto spoznam nove prijatelje. Edina stvar, ki mi ni najbolj všeč, je točno programiranje časa — od ure do ure. Vendar najbrž tudi to mora biti, ker nas je res veliko, saj nas je samo v

Sonca, morja in veselja je dovolj za vse. Foto: V. Primožič

Četrtrič po Titovi poti

Tržič — V soboto in nedeljo, 29. in 30. avgusta, pripravljajo v Tržiču že četrti pohod po Titovi poti. Le redke občine imajo v svoji novejši zgodovini tako pomembno obeležje, zato je pomembno, da pohod postane tradicionalen in v zavesti občanov ena najpomembnejših aktivnosti za obujanje in razvijanje revolucionarnih tradicij NOB. Letošnji pohod je skupna akcija širše družbenopolitične skupnosti. Že od začetka pa je nosilec pohoda OK ZSMS Tržič. Pohod poteka v celoti po ozemlju tržičke občine, od Mahavovega griča v Sebenje skozi Križe, Pristavo, Tržič, Čadovlje na Šijo in nato na Skrbino, kjer je tovariš Tito leta 1934 ilegalno prestopil jugoslovansko-avstrijsko mejo. Pohodno enoto Koraški odred sestavljajo predstavniki OO ZSMS iz KS in OZD, enot JLA in drugih družbenopolitičnih organizacij. Gorska reševalna služba in alpinistični odsek bošata poakrbela za varni zadnji del

poti proti Skrbini, občinska zveza tabornikov pa bo postavila na Šiji taborni ogenj. Udeleženci, predvidevajo, da jih bo vsaj 120, se bodo ob poti ustavljali ob obeležjih NOB, pogovarjali se bodo s preživelimi borci, v programu pohoda pa so predvidena tudi športna tekmovanja, spoznavanje oborožitve naše armade in razgovor s predstavniki občine. Ob tabornem ognju bo kulturni program, obljublja pa tudi presenečenje. Povabili so tudi Andreja Šifrerja, vendar njegova udeležba ni gotova. Izdali bodo tudi pohodniški bilten, poskrbljeno je tudi za prenočišče v planinskem domu PD Planinac Kranj. Želja vseh, ki pripravljajo dvodnevni pohod po ilegalni poti tovariša Tita je, da bi se ga udeležilo čim več Tržičanov, posebno mladih, ki bi s svojo udeležbo prispevali k pravi veljavi sedaj že tradicionalnega pohoda.

M. Fornazarič

Mednarodna razstava psov

Ljubljana — V soboto in nedeljo, 22. in 23. avgusta je bila v Ljubljani 26. tradicionalna mednarodna razstava psov vseh pasem, ki jo je tudi tokrat pripravila Kinološka zveza Slovenije.

Na tej množični prireditvi je letos sodelovalo preko 900 lastnikov psov s svojimi ljubljenci, predstavniki kar 121 pasem. V Ljubljano so prišli iz devetih držav, med njimi največ iz Velike Britanije, Italije, Češkoslovaške, Avstrije in Nemčije, torej iz držav, kjer ima kinologija kakor pri nas že bogato tradicijo. Za ljubljansko mednarodno razstavo je med tujci vedno dovolj zanimanja. Vsakič se namreč odzovejo z dobršnim številom psov tistih pasem, ki so za njihovo okolje najbolj značilne. Letos je v okviru razstave posebna razstava namenjena britanskim ovčarskim psom, ki je pri nas še ne poznamo.

Prvi dan prireditve so občinstvu na Gospodarskem razstavišču predstavili lovske pse. Obiskovalci so si lahko ogledali blizu 300 psov iz 17 kinoloških društev in tujine, med njimi pitcajce, labradorje, terierje, setre ... Nedelja je bila v celoti namenjena prikazu psov najrazličnejših pasem, med katerimi so še posebej

Kraški ovčar

izstopali večkratni dobitniki mednarodnega priznanja CACIB, eksotične pasme družinskih psov, čuvaji, pastirski psi, športni in službeni psi. Zvečer so pripravili nastop šolanih psov, in sicer športnih in službenih psov milice, večinoma nemških ovčarjev, v programu pa je nastopilo tudi deset kraških ovčarjev iz mariborskega kinološkega društva, kar je prvi nastop šolane skupine psov domače avtohtone pasme.

Ob 26. mednarodni kinološki razstavi, ki je letos ravno ob 60-letnici organizirane kinologije na Slovenskem, so visokemu jubileju dali poseben poudarek. Že razstava sama govori o mestu, ki ga je slovenska kinologija dosegla v svetovnem merilu, izdali pa so tudi pester katalog, v katerem je predstavljeno delo Kinološke zveze in problemi sodobne kinologije.

D. Z.

GLASOVA ANKETA

Devet dni na obrambnem usposabljanju

Dražgoše — Komite za ljudsko obrambo iz Škofje Loke je v zgodovinskih Dražgošah pripravil obrambno usposabljanje za 33 deklet in 29 fantov letnika 1965, ki po končani osemletki niso nadaljevali s šolanjem ali so bili kako drugače izvzeti od pouka obrambe in družbene samozagajitve. Načrt republiškega sekretariata za ljudsko obrambo predvideva za to 20-dnevno usposabljanje, vendar so ga v škofjeloški občini zaradi omejenih sredstev in kmetičkih del v tem času (del udeležencev je namreč s kmetij) skrčili na devet dni. Ni bilo omejeno le na strokovno vojaško področje, temveč so dekleta in fantje izvedeli marsikaj tudi o družbenopolitičnih razmerah v občini in republiki, o prvi pomoči, o zdravju škodljivih razvadah in tudi o odnosu med spoloma. Pomembno je, da je usposabljanje potekalo v domači občini, saj je poznavanje terena po izkušnjah narodnoosvobodilnega boja in tudi dražgoške bitke odločilnega pomena pri partizanskem načinu vojakovanja.

Nenavadno hitro se je vseh 62 šestnajstletnikov privadilo na vojaški red in disciplino, dobro so se počutili v dražgoški osnovni šoli, ki jim je gostoljubno ponudila zavetje, hitro in sproščeno je zato stekla tudi beseda.

naši skupini, ki jo imenujemo skupino žogic, kar sedemnajst.«

Mateja Ferlic iz Sebenj pri Tržiču: »Letos grem v drugi razred, v zdravstveni koloniji pa sem prvo leto. Plavati še ne znam, vendar se bom potrudila, da se še letos naučim. Včasih mi je malo dolgčas, vendar imam dosti prijateljic, tako da je vedno veselo. Najbolj so mi všeč večerne prireditve: kvizi, pokaži kaj znaš in seveda ples. Naša skupina se imenuje rožice, vodi pa jo tovarišica Zdenka, ki nam je zelo všeč. V Pineto bom še prišla.«

Tomaž Berglez iz Tržiča: »Že deseto leto sem v zdravstveni koloniji. Všeč mi je predvsem to, da se veliko kopamo, pa tudi družba vrstnikov. Naš tovariš je Dušan, naša skupina pa se imenuje raki. Nikoli nam ni dolgčas. Zvečer so razne prireditve, najbolj pa so nam všeč večeri s plesom. Tudi hrana je kar dobra, predvsem pa se radi kopamo. Tudi doma v Tržiču med počitnicami največ prostega časa preživim na kopališču.«

V. Primožič

Mateva Krnjak iz Brezovca: »Doma na kmetiji je v teh dneh veliko dela, spravljamo otavo krompir, poleg tega urejamo fasado na hiši. V veliko pomoč mi bil domačin, toda vseeno sem odzval pozivu za obrambno usposabljanje. Spoznal sem oroke del vojne taktike. Koristilo mi je, čeprav želim, da mi nikoli ne bilo treba v vojni uporabljati znanja. Disciplina je na zavajalno ravni in kar skušamo se z deklet, kdo bo naredil manj krškov. V teh dneh so nas obiskovali tudi škofjeloški mladinci in predstavniki družbenopolitičnega lčenja v občini. Zanimali so se naše težave.«

Nuška Dolenc iz Zirov, študentka pedagoške akademije, je poveljevala vodu šestnajstih deklet: »Julija sem bila na 14-dnevnem usposabljanju za komandirke v Pekrah pri Mariboru. Tukaj v Dražgošah sem prvič tudi praktično preskusila, kar smo se naučili tod. Nisem si povsem predstavljala, kako bom poveljevala. Kar malce nerodno mi je bilo, četudi imam v vodu sama dekleta. Pa saj veste, na ženske v vojaški uniformi pa še komandirke povrh nekateri že tako gledajo z »rezervov«. Kdo pa jo bo poslušal, pravijo. Pa ni bilo povsem tako. Dekleta so prizadela in vse naloge natančno uresničujejo. Prve dne se je še oglašalo domotožje, tudi jokale so, zdaj pravijo, da bi še ostale.«

Mateja Bertonec iz Babnoje, dijakinja tekstilne šole v Korošci, je povedala: »V šoli nimam obrambne vzgoje, zato se v Dražgošah učim zamujeno. Učenec z zračno puško dosti nistem imela stika z orožjem. Organizirano imamo tudi poudarjeno in stražarsko službo. Izjem, tudi dekleta morajo ponoči na stražo. Vsak večer za dobre pol urce tudi zaplesajo. Nekatere so zato raje »žrtvovali cel dan, samo da so se ponoči lahko zavrteli. Na ta način se je študentka upadla že prvem dnevu. Na koncu usposabljanja jih je bilo le šest. Veliko k temu pripomoglo tudi predavanje o škodljivosti kajenja.«

C. Zaplota

Kvalitetna ponudba in dobro poslovanje

Tržič — Petrolova restavracija v Bistrici pri Tržiču leži na dobro prometni točki, ob mednarodni cesti proti Ljubelju. Lepo urejen gostinski objekt, dobra postrežba, domiselna ponudba domačih jedi, kulinarčni tedni, pa še marsikaj novega omogoča restavraciji dobro poslovanje. Njen poslovodja Martin Bevk je povedal, da so s polletnimi rezultati zadovoljni, posebno v sezoni, saj leži objekt na taki točki, da je med gosti največ prehodnih turistov, ki se vračajo z obale, veliko pa je tudi stalnih gostov — domačinov, ki restavracijo napolnijo posebno zvečer.

»Med sezono je največ Nemcev, Nizozemcev, Belgijcev, Avstrijcev. Lanako poletje smo pri poslovanju s tujimi gosti uvedli novost, za katero upamo, da bo postala stalnost. Tuji gostje lahko plačajo v devizah, imamo pa tudi lastno menjalnico. Pri nas turisti lahko dobijo tudi turistične informacije, začeli pa smo tudi s prodajo spominkov. Tu smo šele na začetku, saj bi radi ponudili izvirne spominke, ne pa kič, vendar je to v Sloveniji že kar težko. Radi bi v restavraciji uredili vitrino, kjer bi si gostje lahko ogledali, kaj lahko kupijo.«

Posebno pozornost gotovo posvečate izboru jedi. Znano pa je, da vsako leto spomladi in jeseni pripravite kulinarčne tedne. Bo tako tudi letos? »Seveda. Že sama struktura gostov v poletnih mesecih je taka, da nudimo največ jedi po naročilu, na jedilnik pa se trudimo uvesti domače jedi. Za popostritev mesecev, ko ni takega tujkega prometa, pa vsako leto pri-

pravimo tedne specialitet, je takimenovan Martinov nudi pa smo tudi žabje, kar ribje specialitete. Uspeh je vsekakor bomo s tem nadalje trudimo pa se, da bi ponudili leto nove specialitete. Gostje privabiti s kvaliteto, čeprav teri pravijo, da so naše cene. Kot restavracija smo na nivoju, da temu sledijo tudi kadrom? Kakšni pa so načrti? Kateri kadrom?

»Želimo predvsem ohraniti danjo kvaliteto. Upamo, da bomo daja spominkov zaživela devizne menjave pa predvsem da bomo na koncu leta imeli okoli 10 milijonov deviz. Imeli več pokritega prostora, skusili tudi z glasbo. Kar se kadrov, pa moram povedati, nas nimamo problemov, njih uspeli stimulirati z dobrimi nemi dohodki, ki so pet nad panogo.«

Na koncu velja povedati, da sodelujejo tudi z delavci območnih strukturnih črpalk. Njihov uspeh toliko večji, ker se trudijo gostinsko ponudbo vključiti v dobro domačo kuhinjo in spominke.

M. Fornazarič